

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΤΗ ΖΑΚΥΘΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο Μωομεβίκος (ωοίημα) Μαρίνον Λιγούρου
Ἡ γλώσσα τοῦ Α. Κάβου Η. Π. Βουτσερίδη
Ἀνοιχιάτικο ὠρῶ (μετάφραση) Μυριζώτισσας
Ἐτερνὴ φλόγα (διήγημα)	... Μαριέττας Μινώτου
Οἱ γονδομέρνες (ωοίημα) Παύλου Πλάρου
Ἐωῦρος Λαμάρας Γ. Παυλιζέτ
Φερβασιμὸς Βαλαωρίτη (μετάφραση) TEODORO BRICCO
Ὁ ἄνομος (διήγημα) Δώρα Κουβαρά
Ἡ Ἐιωὴ της (μετάφραση) Πίτας Μωούρη
Ἡ Ἰουδὴ στὴ Ζακυθινὴ	
Παογραφία Δ. Μικονίκου
Ἐπὶ τὸ Ἀρχεῖο τοῦ Ἐκωδοίστρια	
Πνευματικὴ Ζωὴ, διάφορα, βιβλιοκρισίαι, περιοδικά.	

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ
 ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
 ΑΙ. 23.71.42.0006

Ἔτος Βον—Ἄριδ. 14—15
 Μαῖος—Ἰούλιος 1928
 Ἐο Τεύχος 5
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Δ Ω Ρ Α

ΙΟΝΙΟΥ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ

Σ' ὅποιον γράψει 5 συνδρομητὲς καὶ ἐμβάσει τὴ συνδρομὴ τὸν θὰ σιολεῖ δωρεάν τὸ περίφημον

ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

200 ΜΕΓΑΛΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ 109 ΕΙΚΟΝΕΣ

Σ' ὅποιον γράψει 10 θὰ σταλεῖ τὸ

ΛΕΥΚΩΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΧΑΡΙΤΕΣ

τὸ ὑπέροχο αὐτὸ ἔργο τοῦ Φωσκόλου

ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΔΕΚΑΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

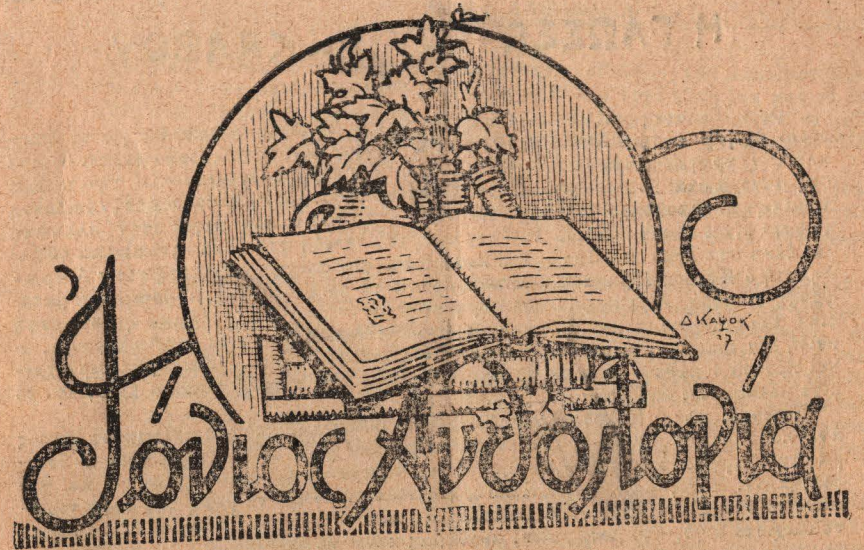
(Ισχύοντες μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1928)

ΜΕ ΔΡ. 3.000 ΕΙΣ 30 ΔΟΣΕΙΣ

Οἱ 12 πρῶτοι τόμοι α' - ιβ' χρυσόδειτοι

Ἀποτελεῖ τὴν πλουσιωτέραν ἐπιστημονικὴν βιβλιοθήκην, τὸ μεγαλύτερον ταμιον ἀνθρωπίνης σοφίας, τὸ πρῶτον ἐλληνικὸν σύγγραμμα, τὸ πληρέσιον χρησιμὸν λεξικὸν γλώσσης, τὸ ἐκλεκτότερον εἰκονογραφημένον λεύκωμα.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΕΣ τὸ σύστημα τῆς διὰ μηνιαίων ἑκατονταδράχμων δόσεων διαθέσεως τῆς ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑΣ εἰς τὴν μεγάλην μᾶζαν τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοῦ, δεχόμεθα ἐγγραφὰς διὰ τοὺς δώδεκα πρώτους Τόμους αὐτῆς (α' ιβ') ἀντὶ δρ. τριῶν χιλιάδων (3.000) ἐξοφλουμένων ἐντὸς τριάκοντα (30) μηνῶν. Οἱ ἐγγραφόμενοι εἰς τὴν Δεκάτην σειράν συνδρομηταὶ θὰ λαμβάνουν τοὺς δώδεκα πρώτους Τόμους τῆς ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑΣ (ἐκ σελίδων 950 περίπου ἕκαστον) καλλιτεχνικῶς χρυσοδεμένους, παραλλήλως πρὸς τὴν ἐκδοσίν των καὶ τὴν καταβολὴν τῶν ἀναλόγων δόσεων.

Ο ΜΠΟΑΣΕΒΙΚΟΣ

‘Ο Νικητῆς περνάει! Ποῖος τάχα γᾶναι
Ἐκείνος ποὺ τοὺς ἄλλους γονατίζει;
Περὶφανος, σκληρὸς, χτυπάει γκρεμίζει
κι’ ὅλα μπροστὰ του πέφτουνε καὶ σπᾶνε.

Καβαλλάρης αὐτὸς κι’ οἱ ἄλλοι ἀκλουθᾶνε.
Τὴ μορφή του κανεὶς δὲν ἀντικρῶζει
μὰ ἀπόκρυφα καθέννας τὸν γνωρίζει.
Τὸν μισοῦν ὅλοι μὰ τὸν προσκυνᾶνε.

Εἶν’ ὁ ἀγέρας ποὺ ὀρμάει καὶ κατεβαίνει
ἀπ’ τὰ ψηλὰ βουνὰ στὸν κάμπο κάτω
κι’ ὅλα τὰ συνεπέρνει δλόγυρά του.

‘Ἡ αἰώνια Δύναμη εἶναι ποὺ πηγαινέι
μπροστὰ, μὲς στὴ μανία τῆς ἀγρίας πάλης.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Ἐχθρὸς οὐδέ Πήγας, σήμερα ὁ χαμάλης.

Μαρίνος Σιγοῦρος

(BENETIA 22 NOEMBRI 1921)

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ Α. ΚΑΛΒΟΥ

Όσοι Έλληνες και ξένοι — καλύτεροι και νεότεροι — γράψανε για το Ζακκωθικό ποιητή Αντρέα Κάλβο (1792 - 1869) δίνουν όλοι την πληροφορία, ότι ύστερα από την τραγωδία του «Οι Λαγκαίτες» που την έγραψε Ιταλικά και την τύπωσε στη Λόντρα στα 1818 — αρχαιόπρεπη τραγωδία γραμμένη κάτω από την επίδραση του Ούγκου Φώσκολου και του Αλφιέρου — το πρώτο του έργο στην ελληνική γλώσσα είναι οι δέκα ώδες, που τυπώσε στη Γενεύη στα 1824 και κατόπι οι άλλες δέκα στα 1826 στο Παρίσι και που κάμανε την ποιητική συλλογή του «Λύρα». Αλλά και ο Κάλβος έγραψε και τύπωσε πρώτα τα ποιήματά του κ' ύστερα να μεταφράζει διάφορα έργα — πιο πολύ θρησκευτικά — από τα ιγγλέζικα ή να γράφει δικά του φιλολογικά και φιλοσοφικά, που τα τελευταία τούτα δεν τα ξέρουμε, επειδή δεν τυπωθήκανε. Αυτό όμως δεν είναι καθόλου σωστό. Επειδή τέσσερα χρόνια προτού τυπωθούν οι δέκα πρώτες ώδες του είχε τυπωθή κάποιο έργο, που το είχε μεταφράσει από τα ιγγλέζικα.

Έβρουμε, πως ο Κάλβος ακολουθώντας το Φώσκολο, που για πολιτικούς λόγους αναγκάστηκε να φύγει από την Ιταλία, είχε πάει μαζί του στην Έλβετία κ' ύστερα στην Άγγλία και πως όταν ήτανε στη Λόντρα οι δυο φίλοι μαλώσανε και χωριστήκανε. Τότε, φαίνεται, ο Κάλβος για να εξοικονομή τα μέσα της ζωής του έκανε το δασκαλό κι άρχισε να μεταφράζει, ίσως ύστερ' από παραγγελία το πρώτο τουλάχιστο έργο, που μεταφράσε, αυτό μας κάνει να υποθέσουμε. Ο Κάλβος, καθώς λένε οι λιγοστές πληροφορίες που σωθήκανε γι' αυτόν, έξω από τα αρχαία ελληνικά, τα Λατινικά, τα Ιταλικά, ήξερε φαίνεται, και τα γαλλικά και τα ιγγλέζικα. Το πρώτο λοιπόν έργο, που μεταφράσε από τα ιγγλέζικα ήτανε θρησκευτικό και τυπώθηκε στα 1820 με τον τίτλο:

«Βιβλίον των Δημοσίων προσευχών και της υπηρεσίας των μυστηρίων και άλλων εκκλησιαστικών θεσμών και τελετών, κατά το έθος της ηνωμένης εκκλησίας, Άγγλίας και Ίβερνίας, η προσετέθη το ψαλτήριον του Δαυΐδ και αι μετά τας συναπτάς επιστολάς και εδαγγέλια. Μεταφρασθέν εκ της Άγγλικής εις την κοινήν της Ελλάδος διάλεκτον υπό Α. Κάλβου, - Ιωαννίδου. London Samuel Bagster, Paternofser - ROW - MDCCCXX.» Το σχήμα του είναι μικρό 820, σελ. 1 - 32 και 1 - 572. Οι πρώτες 32 σελίδες είναι το «Προοίμιον», όπου δίνεται κάποια εξήγηση τι λογής είναι η λειτουργία στην Άγγλικανική εκκλησία και όπου υπάρχει και ένα «Καλανδάριον» ποιές πρώινές και ποιές έσπερινές ενικές πρέπει να διαβάζουνται όλες τις μέρες κάθε μήνα. 1 - 320 δημοσιούνται οι προσευχές της αυγής και οι έσπερινές, και τ' άλλα της λειτουργίας. Από τη σελίδα 321 αρχίζουν οι «ψαλμοί του Δαυΐδ» ίσαμε τη σελίδα 497. Και ακολουθάνε «υπηρετήσις του εν τη εκκλησία παιδοβαπτισμο» «λειτουργία του παιδοβαπτισμο εν ταϊς οικίαις, Κατήχησις κ.τ.λ.»

Μπορούμε να υποθέσουμε, ότι το βιβλίο αυτό το μετέφρασε ο Κάλβος ύστερ' από παραγγελία της Άγγλικανικής προπαγάντας για να μοιραστή στους Έλληνες. Μά φαίνεται, πως πολύ γλήγορα έγινε σπάνιο κι έμεινε άγνωστο. Μήτε ο Ανδρέας Πικαδόπουλος Βρετός στη «Νεοελληνική λογοτεχνία» ήτοι κατάλογος των από πώσεως της Βυζαντινής αυτοκρατορίας μέχρις εγκαθίδρυσεως της εν Ελλάδι βασιλείας τυπωθέντων βιβλίων κη' «Ελλήνων εις την αρχαίαν Έλληνικήν γλώσσαν «Μέρος Α' και Β' Αθήναι 1851 - 1854» μήτε ο Ε. Legrand στην «Bibliographie Ioniene που την τύπωσε ύστερ' από το θάνατο του του ο Hubert Pernoult στα 1909, μήτε κανένας άλλος κάνουνε λόγο γι' αυτό. Ο Σπυρ. Δε Βιάζης στη βιογραφία του Άγθρ. Κάλβου που έδωσε μπροστά στη Ζακκωθιανή έκδοση της «Λύρας» (1881) μιλάει για κάποια μεταφραση του Κάλβου, «περί δογματων διοικήσεως και ιερουργιών της Άγγλικανικής εκκλησίας, ποιημάτων Κοσίου επισκόπου Ανιέλμου, ος προσετέθη βραχεία μόν τινα περί της καθολικής πίστεως και της άγγλικής μεταρρυθμίσεως, ερανισθέντα εκ των συγγραμμάτων Άνδρηώς Κορηλλου, και Κατήχησις της Άγγλικανικής εκκλησίας.» Άγχα και οη μοιάζει

δ τίτλος τούτος με τον τίτλο της μετάφρασης «Βιβλίον των Δημοσίων προσευχών κ.τ.λ.» όμως μου γεννιέται η ύποψια, πως τα δυο έργα είναι ένα και το αυτό και και πως έδε Βιάζης έγραψε τον τίτλο χωρίς να έχει μπροστά του και το βιβλίο.

Ανεπίτ. 3915 του σπάνιου αυτού έργου του Κάλβου έχει η Έθνική Βιβλιοθήκη μας (Θεολ. 3915) χαρισμένο σ' αυτήν από το μακαριότ. Ράκο(1).

Στο μεταφρασμένο αυτό έργο ο Κάλβος έχει και τα δεύτερα επίθετο του Ιωαννίδης όπως και στις «Ωδες» του. Το δεύτερο τούτο επίθετο ίσως να το έφτιχσε και να το έβαλε κοντά στο Κάλβος για να δείξη, ότι είναι γυιός του Κερκυραίου «Ιωάννου.»

Η μετάφραση αυτή ενός θρησκευτικού έργου από το Κάλβο, μπορεί να μας βοηθήσει για να μελετήσουμε καλλίτερα τη γλώσσα του ποιητή και για να βρούμε την αιτία γιατί έγραψε τα ποιήματά του σε γλώσσα τόσο άκονόνηστη, άσυνήθιστη, ιδιότροπη ακόμη και γεμάτη ολοφάνερη λάθια γραμματικά και συντακτικά.

Ο Κάλβος, όπως λένε οι βιογραφικές πληροφορίες, ήξερε την αρχαία ελληνική μά, καθώς φαίνεται από τα γραφόμενά του τουλάχιστο, δεν την ήξερε καλά όπως δεν ήξερε καλά και την ομιλούμενη. Τούτο θα φανή πιο καθαρά αν προσέξουμε στη γλώσσα της μετάφρασης του. Βάζω εδώ μερικά κομμάτια απ' αυτή παρμένα στην τύχη :

Πρώτα ένα μέρος από το Εδαγγέλιο «κατά Μάρκον» που διαβάζεται τη Μεγάλη Τρίτη : > ... 'Ο μόν υιός του ανθρώπου ύπάγει, καθώς έγραψεν περί αυτού. 'Αλλά δυστυχής ο άνθρωπος έκείνος, οί' ού δ υιός του ανθρώπου παραδοθή' καλλίτερα δι' αυτόν να μη ήτον γεννημένος. Και τρώγοντες αυτοί, ο Ίησούς λαβών άρτον, εδωγέσας τον έκοψε, και τους τον έδωκε, και ειπε' Λάβετε φαγετε' τούτο έστι το σωμα μου. Και λαβών τὸ ποτήριον, εδχαριστήσας τους έδωκεκαί απ' αυτόν πάντες έπιον. Και τους ειπε' τούτο έστι το αιμα μου το της νέας διαθήκης, το χυνόμενον περι πολλών. 'Αμήν σας λέγω, οτι πλέον δε θέλω πειν από του καρ που της άμπελου, έως της ημέρας έκείνης, όταν το πω νέον εις την θουαίαν του θεού. Και ήμνησαντες έκδηκαν εις το όρος των ελαιών. Και τους λέγει ο Ίησούς. 'Οτι πάντες θέλετε σκανδαλισθήν εις έμέ τούτην την νύκτα. Διότι έγράψεν' θέλω θαρέσειν τον δοσκόν και τα πρόβατα θέλουσι διασκορπισθήν. 'Αλλ' απ' ού άνασταθώ, θέλω προπεριπατήσειν έμπροσθέν σας εις την Γαλιλαίαν. 'Ο δε Πέτρος τους ειπεν. 'Αλλ' εάν πάντες σκανδαλισθώσιν, έγω δε όχι. Και τους λέγει ο Ίησούς. 'Αμήν σοφ λέγω, οτι σήμερα εις τούτην την νύκτα, πριν κοιλαδήςσι δυο φορές δε πτεινός, συ θέλεις με άπρηνήσειν τρίς. Αυτός δε περισσότερα έλεγεν. 'Εάν και χρειασθώ' να απόθάνω μαζί σου δεν θέλω σε άπρηνήσειν. Και ούτως έλεγον πάντες. κτλ.» (Σελ. 111 - 112.)

Ένα άλλο κομμάτι από τον «ψαλμό» 33 : 'Εάν Ίελεγον θέλω διγηγηθείν ούτως, εδω ήθελον άθετήσειν εις την γενεάν των υιών σου. 15 Και εάν ελογιζόμενον να μάθω τούτο, τούτο μου έφαινετο κόπος. 16 Εάν εισέλθω εις το άγιαστήριον του θεού, τότε θέλω καταλάβειν το τέλος των τοιούτων ανθρώπων. 17 Πλήν διά τας δολιότητας τους έβλεπε εις τόπον όλισθήματος' και τους κατήσασας και τους άφανισας. 18 Πόσον ταχέως έρημώθησαν' χάνονται εξαφνης, και απόλονται διά την άνομίαν των. 19 'Όσαν ένειρον πρωτόν, ούτω θέλεις εξαλοθρεύσειν Κύριε την εικόνα αυτών από την πόλιν. 20 Και έλυπήθη η καρδια μου, και μου έπόνεσαν τα νεφρά μου. 21 Και ήμουν ήλίθιος, και άνόητος και έγενόμενον ώσαν ζωον έμπροσθέν σου. 22 όμως έγω σου ειμαι πάντοτε πλησίον' οτι συ έκράτησας την χειράν μου την δεξιάν 23 Και θέλεις με δηγήσειν με τας συμβολάς σου και με δεχθήεις ύστερον με δόξαν. 24 Ποιον έχω πλήν εσε εις τον ουρανόν ; και δεν εύρίσκειται επί την γην οδεις τον όποιον έγω αγαπώ περισσότερον από σε. 25 Έξέπεσον η καρδια μου και το κορμί μου' αλλ' ο θεός είναι ο προφυλακτής της καρδιας μου και η αιώνιος μερίς μου κτλ. (Σελ. 403 - 404).

Παρά ταύτα περισσότερα δείγματα της γλώσσας που ο Κάλβος, χρησιμοποίησε στη μετάφραση του αυτή, και γενικά του όφους του, βάζω εδω ένα άλλο κομμάτι ακόμη, παρμένο από το κεφάλαιο «Κοινωνία των άρρώστων.» «Επειδή πάντες οι υγιείς είναι υποκείμενοι εις πολλούς αίνωνιδους κινδύνους και άρρωστίας, και άγνωστοι ποτε θέλουσι άφισιν την παρούσαν ζωήν, διά να εύρίσκωνται πάντες έτοιμοι διά τον θάνατον τον από το θέλημα του θεού άπεσταληέντα, οι οι

ΙΑΚΩΒΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ

φημέριοι συγχάκις (μάλιστά δὲ ἐν καιρῷ παγούκλας ἢ ἀλλης φθειροποιού νόσου) θέλουσιν ἀκριβῶς παρανίσταν τοὺς Παιρικούς γὰ μετλάβουσι συγχῶς τὸ σῆμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Σωτήρος ἡμῶν Χριστοῦ, ὅταν δημοσίως ἱεουργεῖται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅπως ἐν καιρῷ αἰφνιδίως καὶ θείας ἐπισκοπῆς ἔχουσιν ὀλιγωτέραν αἰτίαν παραμποῦ διὰ τὴν τῆς κοινωνίας ἀλλείψεως. Ὅμως ἐὰν δὲ ὁ ἀρρώστος δὲν δύναται νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐπιθυμῆι ὁμως νὰ κοινωνήσῃ εἰς τὴν κατοικίαν του, τότε πρέπει, νὰ ὄσῃ ἐν καιρῷ εἶδῃσιν εἰς τὸν ἐφημέριον, μηγύων ἔτι τὸν ἀριθμὸν τῶν μετ' αὐτοῦ συγκοινωνούντων (οἵτινες πρέπει, νὰ εἶναι τρεῖς ἢ τοῦλάχιστον δύο) καὶ ἔχων πρέποντα τόπον (εἰς τοῦ ἀρρώστου τὴν κατοικίαν) με πάντα τὰ χρειαζόμενα ἐτοιμασμένα εἰς τρόπον, ὥστε ὁ ἐφημέριος ἠμπορέσῃ, νὰ λειτουργήσῃ εὐλαδῶς, θέλει ἱεουργήσῃ ἐδῶ τὴν ἁγίαν κοινωνίαν, ἀρχινῶν ἀπὸ τῆς Συναπτῆς, Ἐπιστολῆς καὶ Εὐαγγελίου ὡς ἔπεται.» (σελ. 555 - 556).

Ἡ γλῶσσα τῆς μετάφρασης αὐτῆς (2) δὲν παραλλάζει καθόλου, μποροῦμε, ἀπὸ τῆ γλῶσσα τῶν «Ὁδῶν». Ἡ μορφή καὶ τῶν δύο εἶναι ἡ ἴδια. Βλέπουμε νὰ ὑπάρχουν τὰ ἴδια λάθη γραμματικῆς καὶ συντακτικῆς, οἱ ἴδιες ἀκυρολεξίες, ἡ ἴδια ἀοριστολογία, καὶ τὸ ἴδιο παράξενον φτικισμὸν οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων. Τὸ εἰδιότροπον καὶ τὸ περᾶξενον, πού εἶναι τὸ πῶς χαρακτηριστικὸ γνώρισμα τῆς γλώσσας τῶν «Ὁδῶν», ὑπάρχει στὸν ἴδιον βαθμὸν καὶ ἐν τῇ μετάφραση. Ὁ ποιητὴς κ' ὁ πεζογράφος μιμνήσκουσι ὁλοτέλεια. Καὶ τοῦτο μᾶς φέρνει στὸ στοχασμὸν, ὅτι ὁ Κάλβος ὅταν ἔγραψε τὴν «Ὁδὴν» ἀκολοῦθησε ὀρισμένον γλωσσικὸ σύστημα, πού ἀπὸ πρὶν τὸ εἶχε καθορίσει μέσα στὸ νοῦ του καὶ πού τὸ εἶχε ἐλάττωσεν παραδεχτῆ γιὰ σωστό. Στῇ μετάφρασί του ἔκαμε τὴν πρώτην δοκιμὴν τοῦ γλωσσικοῦ συστήματος. Εἶναι ὀλοφάνερο, ὅτι οἱ «Ὁδῆς» γράφηκαν ὕστερα ἀπὸ τὴν μετάφραση. Τοῦτο δὲ μᾶς τὸ ἐδεικνύει ἡ χρονολογία τῆς τυπωμένης μετάφρασης, ἀλλὰ τὸ περιεχόμενον τῶν «Ὁδῶν». Τὰ θέματά τους καὶ ἠπιὸ βαθιὰ οὐσία του εἶναι ἐγαλμένα ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821. Τοὺς στοχασμοὺς καὶ τὰ συναισθήματα πού τοῦ γεννοῦσαν οἱ ἀγῶνες τῆς ἐπαναστατημένης Ἑλλάδος φανερόναι μὲ τὴν «Ὁδὴν» του. Ἄρα δὲ μπορεῖ νὰ εἶχαν γραφῆ αὐτὲς πρὶν ἀπὸ τὸ 1820.

(ἔχει συνέχεια)

ΝΑΙΑΣ ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝΗΣ

(1) Ἐδῶ μπορῶ νὰ εἰπῶ, ὅτι τὸ ἀντίτυπον αὐτὸ τοῦ ἔργου τοῦ Κάλβου, πού ὑπάρχει ἐν τῇ Ἐθν. Βιβλιοθήκῃ, νομιζότανε γιὰ πολλὰ χρόνια χαμένο, ἐπειδὴ, ὅσες φορὲς κ' ἂν ζήτηθῃκε, δὲ βρισκότανε. Φαίνεται, πὼς κάποιος πλιότερος ὑπάλληλος τῆς Βιβλιοθήκης τὸ εἶχε κεικὰ τοποθετήσει καὶ δὲν ἦτανε πιά ἐν τῇ θέσῃ του. Ἡ τύχη ὅμως θέλησε νὰ τὸ ἐρῶ ἐγώ. Γυροῦντας πέρασι ἐν ἄλλο βιβλίῳ ἐν τῷ τμήματι τῆς Θεολογίας, ἔπεσε τὸ μάτι μου ἐπάνω ἐν τῷ ἀντίτυπον τῆς μετάφρασης τοῦ Κάλβου τὸ μικροῦστοικον σχῆμά του μετ' ἐπιγραφῆς ἐν τῇ ῥάχῃ τοῦ δεσμάτος «Gommon Prayer» πού γέννησε τὴν περιέργειαν κ' ὅταν τὸ ἀνοίξα νὰ ἰδῶ τὸν τίτλον του ὅλο, εἶδα πὼς ἦτανε τὸ βιβλίον, πού νομιζότανε χαμένο.

(2) Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσω, ὅτι ἡ μετάφρασις αὐτῆ τοῦ Κάλβου εἶναι γεμάτη ἀπὸ τυπογραφικὰ λάθη, πού δὲν τὰ κράτησα ἐν τῇ ἀντιγραφῇ μου, ἐπειδὴ δὲν τὸ νόμισα σωστὸ νὰ τὰ κρατήσω.

ἈΝΟΙΞΙΑΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΝ

Ἡ ἀνοιξιάτικη βροχὴ δολώνει τὸ διάστημα, τὰ δάση, τὴν πεδιάδα, κ' ὅλη τὴ φύσιν γύρω φυλακῶναι σὲ γυάλινη περιπλοκάδα. Ἐὶν' ἡ χαρούμενη βροχὴ τ' Ἀπριλίου,

χορευτική, λεπτούλα, ἀναλυτή, σὺν τὰ μαργαριτάρια τῆ κλωστή. Πόσο χαρούμενη! τῶχει δουλειὰ τῆς νὰ τὰ μακραίνει τὰ πηδήματά τῆς, καὶ νὰ γλυστρᾷ ἢ τρελλή, νὰ μπαίνει μέσ' τὰ λακκάκια, μέσ' τὴς χαραμάδες σιῶν μπουμπουκιῶν τὴς φιλιτιστίαιες προαινάδες.

— Μὰ ξάφρου τὸ χορὸ τῆς σταματᾷ, καὶ τὴς σιαλαγματοῦδες τῆς κρεμᾷ σὰ μιὰ γλυσίνα ἀπὸ κροστᾶλλι. Ἰάγεραι εἶν' ἀφημένο σὲ κραιπάλη, τρεκλίζωντας χορεύει καὶ σκορπίζει, σ' ὅλη τὴν πεδιάδα τῆς προῆς του. Ὁ ἥλιος πῆρε τὴν ἀπόφασίν του καὶ ξαναβγαίνει. Πὼς μυρίζει τὸ χῶμα, πόσα ἀρώματα κρυφά, πού μοιάζον με ρετσίνα, σπορικὰ, κ' ἄλλες ἀκόμα ὑπόγειες εὐωδιές, ἀόριστες, ξερὲς, μεταλλικὲς...

Ἐνα πουλὶ τρουπάει μετ' ὁ τραγοῦδι καὶ ψάχνει τὸν ἀπέραντον οὐρανόν. Ἐχει τὸ χῶμα ὁ αἰθέρας τ' αὐγινόν. Λάμπει τὸ μεσημέρι ὅσο ποτέ. Τὸ περιβόλι μᾶς ραντίζει ὡς ἀνασάινει, μυρουδιές ἀπὸ βανίλλια, κ' ἀπὸ βιόλα, Τὶ καλοτυχισμένα εἶν' ὅλα! Μιὰν ὄρνιθα μ' ἀλαζονεῖα τ' ὀνοιοκλεῖ τὰ βλέφαρά τῆς, κ' ἀπλώνει μ' ὅλη τὴν ἡσυχίαν τὸ κακόσμηστο κακάοσμημά τῆς...

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

COMTESSE DE NOAILLES

— ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΙΩΝΙΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ —

Μετάφραση ΜΥΡΤΩΤΙΣΣΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΣΤΕΡΝΗ ΦΛΟΓΑ

Σακκοῦλι χρυσάφι ἂν δίνανε στήν κυρά Γιαννοῦ δὲν θᾶκανε τόσες χαρές. Ὅτι πρόβαλε στήν πόρτα γιά νά πάει στό περιβόλι νά κόψει δυὸ λεμόνια γιά τὰ ραδίκια τοῦ βραδιοῦ, σκούνητρηξέ μὲ τὴν κυρά Βοῦλα παιδιακίσια φιλενάδα της.

Ἡ ἀλήθεια πὸν ἡ καρδιά τῆς κυρά Γιαννοῦς ἀνοίγεσάν τὸ τριαντάφυλλο μὲ τὸ παραμικρό. Ἔτσι σὰ βρισκόταν σὲ παρέα κοιτάζονταν ὅλοι γῦρο μεταξὺ τους καὶ χαμογελοῦσαν. Καὶ σὴν πισοπλάτιζε ἔσκαζαν σιὰ γέλια.

Πολὺ περισσότερο ξέσπασε σὲ ξεφωνητὰ χαρᾶς σὴν εἶδε τὴν κυρά Βοῦλα πὸν ἀναστήθηκαν μαζί. Τώρα μόνον μὲ τὰ βάσανά της ἡ καφερὴ ἡ κυρά - Γιαννοῦ στερήθηκε φιλλία καὶ τὰ πάντα. Στὴ χάση καὶ στὴ φέξη τὴν ἔβλεπε τώρα καὶ τὴν Βοῦλα. Πῶς νὰ μὴ ξεχυθεῖ τὸ λοιπὸν ὅλη της ἡ χαρά;

— Μπᾶ καλῶς τὸ θησαυρό μου, τὴ Βοῦλα μου...

Μπᾶ καλῶς τῆνε τὴ Βοῦλα μου καὶ τὸν ἀνδρὸ τοῦ κρῖνου καλῶς τῆ τὴν ἀγάπη μου πὸν ἐγὼ τὴν ἀπεθόμουν...

— Ἄς τα καῦμένη Γιαννοῦ... Γιά τραγοῦδια εἶμαστε τώρα; Γέρασες καὶ δὲν τὰ λησιμόνησες;

— Μπᾶ, ἐσὺ εἶσαι πάντα γιά μένα ἡ ἴδια τὸ καμάρι μου. Τὴν ἔσπρωξε μέσα στό σπίτι της. Ὅσο μεγάλη ἦταν ἡ καρδιά της τόσο μικρὸ ἦταν τὸ σπίτι της. Μιά κάμαρα ὅλο-ὅλο. Μέσα στὴν κάμαρα, ὅμως, αὐτὴ τὴ μικροσκοπικὴ εἶχε διὸ χρειάζεται σ' ἓνα ἔξοχικὸ σπίτι: Ὀλόκληρο τὸ νοικοκυριό. Ἡ κυρά Βοῦλα πρώτη φορὰ ἔμπεν' ἐκεῖ. Ἡ Γιαννοῦ τὴν πρόλαβε.

— Τὰ εἶδες τὰ καζάντια μου; Ποῦ τὸ ἀνῶγι μου πὸν ἤξερες! Τώρα τὸ δειντὸ ἐξέπεσε. Ἄς εἶναι καλά πάλι ὁ Βασίλης μου πὸν μὲ γνοιάζεται μὰ φέτα ψωμί...

Κι' ἄρχισε τὴν πολυλογία, τὰ βάσανά της, τὴς πίκρες της. Μάλωσαν τ' ἀδελφία μεταξὺ τους καὶ χώρισαν. Τὴ κ' ἂν ἦταν τὰλλα παιδιὰ της; Θᾶλεγε τὴν ἀλήθεια στὴ φιλενάδα της, στὴν ἀδελφὴ της. Σκυλιὰ βγήκαν ἀνημέρωτα. Ἔτσι ὁ Βασίλης της, γιά νὰ δώσει τόπο τῆς δογῆς ἀρκέ-

στηκε μὲ τὸ λιγότερο καὶ πῆρε στό μερτικό του τοῦτο τὸ σπιτάκι πὸν ἄλλοιτες βάζανε τὴς ἐλιές τους, Ἦταν ὁ μικρότερος καὶ τὸν ἀδικήσανε.

Ἄρχισε νὰ δείχνει ἡ κυρά - Γιαννοῦ στὴ φιλενάδα της ὅλο τὸ νοικοκυριό της: ὅλη τὴ ζωὴ πὸν περνοῦσε ἐκεῖ μέσα.

Στὴ μιὰ γωνιά τὸ κρεβάτι της, μεγάλο ἀντρογενιάρικο τὸ τυφιάτικὸ της. Κολιτσὶ στὸν τοῖχο, κάτω ἀπὸ τὸ μόνον παράθυρο τῆς κάμαρας, ἓνα κασόφι: τὸ κρεβάτι τοῦ γιοῦ της. Στρωμένα καὶ τὰ δυὸ μὲ παχειὰ βουνίσια κιλίμια ἀπὸ μαλλὶ προβατίσιο. Ἀπὸ τὰ κρεβάτια κάτω πολλὰ βάζα μ' ἐλιές, ντομοτόπαστα, τυρὶ καὶ κομπόσιες ποῦφτιγχε τὸ καλοκαίρι. Ψηλὰ κρεμόνιατε πλεξοῦδες ἀπὸ κρεμμύδια, σκόρδα, ροῦδα, μπικίρια. Ἀπέναντι ἀπὸ τὰ κρεββάτια ἀραδιασμένα στὸν τοῖχο τρεῖς βαρέλια μὲ τὸ κρασί τῆς χρονιάς τους. Σὲ μιὰ γωνιά ἓνα μαῦρο ἀπὸ τὴν πολυκαιριά τρίγωνο ἀρμάρι, μὲ ποτήρια καὶ πλατὰ ἓνα κομὸ στολισμένο μὲ καθαρό στοῦμα. Στὸν τοῖχο ἀπὸ ἀπάνω δύο κονίσματα μὲ τὸ βαγί, τὸ αὐγοκούλουρο καὶ τὴ βιολέττα. Καὶ στὴ μέση, ἓνα παμπάλαιο τραπέζι τοῦ φαγιοῦ μ' ἓνα ψηλὸ ξύλο τοῦ λίχνου ποῦφτανε ὡς τὸ πάτερο σχεδὸν γιά νὰ φωτίζει ὅλο τὸ σπίτι καλύτερα.

Τᾶδειχνε ὅλα καμαρώνοντάς τα μόνη της. Ὁ καλὸς καραβοκύρης στὴ φουρτούνα φαίνεται - τῆς ἔλεγε Ἡ ἀλήθειαι ἔμως πὸς δύσκολα ἄλλος θὰ ἐχτιμοῦσε περισσότερο ἀπ' αὐτὴ τὴν πολυτιμότητα τοῦ χώρου.

Ἡ κυρά Βοῦλα ὡς τόσο στέκονταν σοβαρὴ, λιγόλογη, σὴν κάτι νὰ τῆς ἔδανε τὴ γλῶσσα. Εἶχε λὲς κάτι στό νοῦ πὸν τὴν ἔκανε νὰ μὴν ἀκούει τὴς φιλαρίδες, νὰ μὴ βλέπει τίποτά. Κάθισαν στό τραπέζι κοντά - κοντά. Ἡ κυρά Γιαννοῦ τσακίστηκε νὰ τὴν περιποιηθεῖ.

— Συφορά μου καὶ τί θὰ σὲ φυλέψω, ποῦρδες στό σπίτι μου... Ἔβγαλε διὸ εἶχε. Πῆρε ἀκόμα κι' ἓνα φρέσκο αὐγὸ πὸν βόηκε στὴ φωλιά.

Ἡ κυρά Βοῦλα τοῖμπησε, ἔτσι γιά νὰ μὴ κακοφανεῖ κι-όλας τῆς φιλενάδας της.

— Ἦρθε νὰ σοῦ πῶ καὶ σπονδαῖο μὰ πρόταση. Ἐ' ἀνοίξει τὸ σπίτι σου... Νὰ σὲ πῶ;

— Καὶ ποὺς στραβὸς δὲ θέλει τὸ φῶς του; Λέγε.

— Ναι, μὰ καμιά φορὰ ὁ ἄλλος σκέφτεται ἄλλοιῶτικα.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΧΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΙΘΟΥΣΑ

Πρόκειται για τὸ Βασίλη. Μπορεῖ τὰ μὴ θέλεις τὰ τὸν παντρεύεις.

— Μεγάρι τὰ μοῦστερνε ὁ Θεὸς μιὰ καλὴ νύφη . . . Τὶ ἄλλο θάθελα;

Ἡ κυρὰ Βοῦλα χαμογέλασε. Ἄρχισε νὰ ἐξιστορεῖ τὰ καλὰ τῆς νύφης. Μὰ χαλοῦσε τὸ σάλιο τῆς τοάμπα, γιατί ἔφτανε νὰ πῆ τ' ὄνομά τῆς πὺν ἰάλεγε ὄλα: Ἦσαν ἡ Ἀγγέλικα τοῦ Ρίμπα . . .

Ἡ κυρὰ Γιαννοῦ ἀναγέλλιασε. Γιά πρώτη φορὰ γίνεται κακὴ σιτὴ ζωὴ τῆς, γιατί συλλογιέται μὲ χαρὰ τὸ φαρμάκι τῆς ζήλειας τῶν ἄλλωνῶν μανάδων σὰν μάθαιναν τὴν τύχη τοῦ γιοῦ τῆς. Στοχάσου ἡ πὺν πλούσια τοῦ χωριοῦ νὰ ξεδιαλέξει ἀπ' ὄλους τὸ γιό τῆς! Μά, τὰ σοῦ πῶ, κατὰ τὴν καρδιά του τοῦστερνε ἡ μοῦρα του. Ἐνα ξύλο μοναχό. Δὲν τὴν ἄφηνε οὔτε σις ἐλιές νὰ πιάσει, οὔτε βράδν νάβγει, μήπως καὶ πιάσει θέρμες. Ἀπὸ τὸ μάτια τῆς ἔβλεπε ὁ γιώκας τῆς.

Ἡ κυρὰ Βοῦλα ὁμως, σὰ γνωσικὴ γυναῖκα καὶ φιλενάδα μὲ ξάστερη καρδιά, θέλει τὰ τῆς τὰ πεῖ ὄλα, καὶ τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ, κ' αὐτὴ ἄς ἀποφάσιζε. Δὲ θέλει βέβαια ν' ἀντισκῶπει τέτοια τύχη σιτὸ σπιτι τῆς φιλενάδας τῆς, μὰ θὰ τῆς ἄνοιγε καὶ τὰ μάτια νάχει τῆ συνείδησή τῆς ἀναπανιένη. Ἡ Ριμποπούλα εἶναι τετράπλουτη κ' ὁμορφη μὰ λ'νε πῶ; δὲν ἔχει καρδιά. Ἐπειτα ἄμα μπεῖ ἡ νύφη ἡ κυρὰ Γιαννοῦ θὰ πάει λίγο σιτὴν ἄκρη αὐτο προέπει νὰ τὸ ξέρει.

Σὰ μιὰ βελόνα νὰ τρύπησε ἔξαφρα τὴν καρδιά τῆς κυρὰ Γιαννοῦς. Καμώθηκε ὁμως τὴν ἀδιάφορη.

— Μπᾶ τὸ ξέρω! Ἡ ἀγάπη, λέει, πῖει ἐμπρός δὲ γυρνᾶ πίσω. Ὅτι ἔφτανε κ' ὁ Βασίλης πὺν εἶχε πάει μὲ τὸ ζῶ σιτὴ χώρα νὰ πουλήσει κάτι ξύλα. Τὸν τράβηξε ἀπὸ τὸ μαρίκι καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθίσει κοντὰ του ἀνυπόμονα νὰ τοῦ πεῖ τὸ προξενιό.

— X —

Ἦρθε κ' ὁ καιρὸς πὺν μπῆκε μὲ τὸ καλὸ ἡ νύφη σιτὸ σπιτι. Ὅσο καὶ νὰ τὸν μάκρανε ἡ ἀνυπομονησία τῆς ἀγαθῆς κυρὰ - Γιαννοῦς, ἐπὶ τέλος ἔφτασε ἡ μέρα. Τὸ μικρὸ σπιτάκι ἀσπρίσθηκε, διορθώθηκε, μεγάλωσε. Ἐχτισαν κολιστὰ ἄλλη μιὰ κάμερα γιὰ μαγερεῖο κ' ἀιοθήκη. Τῆς κυρὰ - Γιαν-

νοῦς ἡ καρδιά πὺν ἄνοιγε σὰν τὰ τριαντάφυλλο, διαπλάτωσε τὴν ἀκόμα περσότερο σὰν πῆγε ἡ γυναῖκα τοῦ παιδιοῦ τῆς. Τὰ κουρασμένα πόδια τῆς τὰ σκληραμένα πὺν τοὺς κόπους καὶ τοὺς ἀρθριτισμοὺς γίνηκαν ἀκούραστα. Σιτὴ βράση ὁμως τῆς χαρᾶς τῆς περνοῦσαν ἔτσι σὰν φτερωσιά, σὰν τὴν ἀχτιδ' ἀνάμεσα πὺν τὰ σύννεφα τὰ λόγια τῆς κυρὰ - Βούλας: «Θὰ πᾶς λίγο σιτὴν ἄκρη». Σκυθρόπαξε καὶ κατέβαξε τὰ μάτια. Μὰ σὲ λίγο τὸ πρᾶμα γύριζε ἀπὸ τὴν ἄλλη του ὄψη καὶ μονολογοῦσε σχεδὸν ξένοιαστη:

— Δὲ βαρύνεσαι. Ἄς γίνω δι θελεῖ ὁ θεός.

Κι' ἀποκοιμιόταν χαρούμενη, λησμονώντας σιτὴν εὐτυχία τῶν παιδιῶν τῆς τὸν ἴδιο τῆς ἐανιό.

Πέρασαν μέρεις, μῆνες. Ἡ Γιαννοῦ ἦταν γιὰ τὰ παιδιὰ, ὄχι τὰ παιδιὰ γι' αὐτὴ. Μάλιστα ἰώρα στερνὰ πὺν γεννήθηκε τὸ πρῶτο ἐγγονάκι, πὺν τὸ θεωροῦσε «δυνὸ φορὲς παιδί τῆς». Ὡς καὶ τὸ μπουχὸ φύσαγε νὰ φεύγει ἀπὸ κοντὰ του. Τὰ βράδνα πὺν ἡ νύφη πῆγαινε σιτὸ πατρικό τῆς νὰ περάσει τὴν ὥρα τῆς, ἔμενε καὶ τὸ φύλαγε αὐτὴ. Ἡ γειτόνισσα ὁμως πὺν ἔρχοταν νὰ τὴν συντροφεύει τὰ βράδνα σιτὴ μοναξιά τῆς, πέταξε δυνὸ τρεῖς φορὲς κάποια λόγια πὺν τὴν πότισαν φαρμάκι: «Τὰ πλούτια σκεπάζουνε Γιαννοῦ μου τὸ κάθε κακὸ, τὴν κάθε ντροπὴ, ὅπως τὸ πικρὸ χόρτο τὰ βαθεῖα χανιάκια». Τὶ νάθελε τάχα νὰ πεῖ μ' αὐτό; Μιὰ φριχτὴ ὑποψία τῆ βασάνιζε καὶ τὴν ἄφηνε γιὰ πολλὲς ὥρες συλλογισμένη.

Ἐνα κακὸ, ποτὲ του δὲν ἔρχεται μονάχο. Σὰν νὰ μὴν ἔφτανε σιτὴν κυρὰ Γιαννοῦ ἡ τόση συλλογὴ πὺν τὴν ἀπασχολοῦσε, ἦρθε μιὰ βαρεῖα ἀρρώστεια σιτὸ παιδάκι πὺν τὸ φτασε ὡς τὸ θάνατο. Δὲν ξεκολλοῦσε σιγμὴ ἀπὸ τὸ προσκέφαλό του. Ἐφτανε νὰ πεῖ πὺν ὑπόφερνε αὐτὴ περισσότερο κ' ἀπὸ τὴ μάνα του. Τὸ ξεννητοῦσε τὶς παγωμένες νύχτες πὺν ὁ δυνατὸς ἀγέρας κουνοῦσε τὸ σπιτάκι συνθέμελο! συντροφευμένη πάντα καὶ ἀπὸ τὸ πικρὸ σκουλίκι τῆς ἀνησυχίας γιὰ τὰ λόγια τῆς γειτόνισσας.

Τὸ μυσιτήριο ὁμως φάνηκε ξάφνου διάφανο σὰν τὸ κα-
 ρδιὸ τῆς πηγῆς ἡ ὑπόνοια γίνηκε ξεροπιαστὴ πραγ-
 ματικότητα. ΒΑΛΙΑΟΘΗΚΗ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΤΟΡΦΙΟΥ

Μιὰ μέρα πὺν τὸ μικρὸ ἦταν πολὺ βαρεῖα, ἦρθε, ὁ-
 πως δὰ γινόταν συχνά, ὁ Στάθης ὁ παλιὸς γειτόνας τῆς νύ-

φης της. Μπήκε μέσα και κάθησε κοντά στο ἄρρωστο. "Ε-
τοι σκυφτός πού ἦταν ἀπάνου του και χᾶιδε το κε-
φαλάκι τοῦ μικροῦ, ἦταν ὀλόφτυτος ὁ Στάθης, μιὰ δική του
εἰκόνα σὲ μικρογραφία. Τὰ λόγια τῆς γειτόνισσας σφύρι-
ξαν πὺ δυνάτᾳ σι' αὐτιὰ τῆς κυρὰ Γιαννοῦς. "Ενας κόμ-
πος ἀνέβηκε στὴν καρδιά τῆς πού πήγαινε νὰ τὴν πρίξει.

"Απὸ τότες ἡ κυρὰ - Γιαννοῦ ἄλλαξε. Γέρασε, καταβλή-
θηκε, λὲς κι' εἶχε μεγαλώσει μὲ μιὰς ἑκατὸ χρόνια. Οὔτε
χαιρόταν πιά γιὰ τὸ ἐγγονάκι τῆς πού ἄρχισε νὰ καλυτε-
ρεύει. Δὲς κ' ἔνα τσεκούρι τῆς ἔκοψε κάθε κέφι, κάθε
ζωή. Μόνη τῆς ξεροκατάπινε τὸ μαῦρο τῆς πόνο. Βοηθοῦ-
σε ὅπως πάντα στὶς δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ. "Ὅπως πάντα στε-
κότιαν στὸ προσκέφαλο τοῦ μικροῦ. Τᾶκανε μὲ κόπο πού ἦ-
ταν βαρὺς πολὺ γιὰ τοὺς γέρικους ὤμους τῆς. Δὲν ἤθελε
ὅμως, οὔτε εἶχε τὴ δύναμη ν' ἀνοιξοῖ τὰ μάτια τοῦ Βα-
σλη τῆς. Καὶ ὑπόφευγε νὰ τὸν βλέπει γὰ μετρᾶ μέρα τὴν
ἄλλη τὰ κοκκινάδια ποῦχε στὰ μάγουλα τὸ ξένο παιδί.

—X—

"Ἡ λύπη, τὰ κακονύχια τὴν κρεβάτωσαν. "Ὁ γυιός τῆς
ἔδειξε τὶς πρώτες μέρες μεγάλο ἐνδιαφέρον. "Εφτασε νὰ κοι-
μηθεῖ δυὸ νύχτες κατάχαμα, δίπλα στὸ κρεβάτι τῆς γιὰ νὰ
μὴ τὴν ἀφήσει μόνη. "Υστερα ἴμως, τὸ ἐνδιαφέρον σιγὰ
σιγὰ χανόταν. Τὸν τραβοῦσε τὸ παιδί. Πήγαινε μόιο γιὰ νὰ
τῆς δίνει τὶς κουταλιὲς τῆς. "Ὅσο μάκρανε ἡ ἀρρώστεια,
τέσο λιγώτερο τὸν ἔβλεπε. Τελείωσε νὰ μὴ μπαίνει οὔτε τὰ τὴν
ρωτήσῃ πὺς τὰ περνάει. "Ὅλο κοντὰ στὸ παιδί, παρακο-
λουδιώντας κάθε του κούνημα, κάνοντάς του χίλια χάρδια
καὶ παιχνίδια γιὰ νὰ τὸ διασκεδάξει.

"Ἡ νύφη τῆς τὴν ἄφινε ἀπὸ τ' ἀπόγευμα ἔνωρις κατὰ-
μογη και πήγαινε ὅπως πάντα στοὺς δικούς τῆς. "Ἐνα βρά-
δυ ἀνοιξε ἡ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ ἀπὸ τὸ δυνατὸ ἀέρα. "Ἡ
κυρὰ - Γιαννοῦ, ἀναγκάστηκε νὰ σηκωθῇ ζεσιτῇ ἀπὸ τὸ κρε-
βάτι νὰ τὴν κλείσει, γιὰ νὰ μὴν παρῶσει. "Απὸ τότες πῆ-
ρε τὸν κατήφορο. "Ἐλιωνε στὸ σιρόμα σαν τὸ κερί, μέσα
στὴν ἀτιμόσφαιρα τῆς ἀδιαφορίας πού τὴν κώκλωνε. Τώρα
ἔβλεπε ὅλη τῆς τὴν ἐγκατάλειψη. Νειώθει πὺ πολὺ ἀπὸ
κάθε ἄλη φορὰ πὺς εἶναι μιὰ γριά σταχτοῦ, ἔνα ῥοῦχο σα-
πισμένο ἀπὸ τὴν πολυκαιρία πού κατεῖς δὲν τὸ κοιτάζει,
ἔνα τραχὺ τομάρι ποῦχε συμμαζευτεῖ σὺν ἑαυτὸν τῆς, πού

φροντίζει μονάχη τῆς γι' αὐτόν. "Αν δὲν σηκωνόταν νὰ
πάρει τὸ γιατρικό τῆς θὰ πέθαινε.

"Ἡ ἀπελπισία τῆς ἤρθε πιά μὲ ὀρμη. Βάρθηκε σὲ σι-
γανὸ ἐξαντλητικὸ κλάμμα πού τῆς ἔτρωνε και τὴ λίγη πνοή.

Σὲ μιὰ στιγμή τὸ παιδάκι ἔπεσ' ἀπὸ τὸ κρεβάτι του
κι' ἄρχισε τὶς κλάψες. "Ἐβαλε τὰ δυνατὰ τῆς, και σύρθη-
κε ὡς ἐκεῖ. "Ἐτρεμε ἀπὸ τὴν ἀδυναμία. "Ὅπως τὸ σήκωνε
τὸ κοιτάζε στὰ μάτια. "Ἦταν ὀλόφτυτος ὁ Στάθης, ἦ-
ταν ξένο παιδί!

"Απὸ τὰ τόσ' ἀγόρια πού εἶχε, ὁ Βασίλης τῆς ἀπόμει-
νε. Τ' ἄλλα ξενητεύτηκαν, πήγαν σὲ γκρεμό. "Απ' αὐτὸ
θὰ ξανάπιανε ἡ ράτσα τους, ἀπ' αὐτὸ τὸ παιδί, πού δὲν
ἦταν δικό του . . .

Τὸ μικρὸ ζητοῦσε τὴ μάια του - Μά . . . μά - φώναζε.

"Ἡ γριά αἰσθάνθηκε μιὰ ζαλάδα στὸ κεφάλι. Ἐαφνικὰ
τὰ δάχτυλά τῆς πῆραν μιὰ δύναμη ἐντατικὴ και ζουλήχτη-
καν ἀλύγιστα στὸ τρυφερὸ λαιμάκι τοῦ μικροῦ. Τὸ μικρὸ
σὲ μιὰ στιγμή γιάλισε τὰ μάτια του και ξάπλωσε τετωμέ-
νο, ἄψυχο.

Κοντὰ του σωριάστηκε κ' ἡ γριά - Γιαννοῦ.

Ξάκυνδος 6 - 5 28 **ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΜΙΝΩΤΟΥ**

ΑΠΟ ΤΑ ΤΑΞΕΙΔΙΑ

ΟΙ ΓΟΝΔΟΛΙΕΡΜΕΔΕΣ

Ἐὰ Χάροντες, ψηλοῖ, μανροντομένοι,
στὶς γόνδολες τὶς μαῦρες σεργιανίζουν,
ἀργὰ στὸ ρυθμικὸ κουσι σκυμμένοι,
ἀνδρώαους σοῦ σκιές, δαρρεῖς, θυμίζουν,

"Ὀσοῦζουσιν στῶν ὀργνηδων τὰ χρόνια
τ' ἀνταριασμένα και σοῦ δένε αἰώνια
στὸ ὄργρὸ τὸ μνημα νὰ τὶς νανουρίζουν

Οἱ Γονδολιέρμεδες! Φοβάσαι μὴ λαλήσης,
σαν νᾶν βρονκόλακες, και τοὺς ζωνήσης
και ἔβουσιν στὰ κανάγια σοῦ μυρίζουν

Κομπενιοῦ βρεμμένη χωματίτσα.

Ἐὰ βράσσα κι' οἱ καντάδες τους ἀκόμα,
ὄχι ἀπὸ ζωτικὸ νὰ θραῖνονε στόμα,
σοῦ βέρνου ἀντὶς γλῶκα ἀνατριχίτα.

ΣΠΥΡΟΣ ΣΑΜΑΡΑΣ

Ὁ Σπύρος Σαμάρας ἐγεννήθηκε σὴν Κέρκυρα τὴν 10ην Νοεμβρίου 1863 καὶ ἀπέθανε σὺν Ἀθήνας τὴν 25ην Μαγρίου 1917. Ὡς ἄνθρωπος ἦτιν ἀρχοντικὸς καὶ πολιτισμένος, ὡς εἶνε οἱ περισσότεροι ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν ἐκλεκτῶν τῆς ὠραίας πατρίδος του. Γλυκὸς τοῖς τρόποις καὶ φιλοφρονέστατος, διετήρησεν ἕως εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του κάποιαν παιδικὴν ἀφέλεια, σχεδὸν ἀθωότητα, ἢ ὅποια τὸν καθιστοῦσε συμπαιδίστατο σὲ ὅλους ὅσοι τὸν ἐγνώριζαν. Μὲ τὸν Σαμάρα μὲ εἶχε συνδέσει οὐνεώτατη φίλια ἢ ὅποια διατηρήθηκε ἕως εἰς τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου του. Βλεπόμαστε, γὰρ μὲτὰ μεγάλη σειρὰ ἐτῶν, σχεδὸν καθημεριῶς, σὺν δίδωτον δὲ τῆς φίλιας μας αὐτῆς πολλὰς φορὰς μὲ ἐδόθηκε ἀφορμὴ νὰ ἐπιμῆσω, ὄχι μόνον τὴν μεγάλη μουσικὴν του δξία, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν του εἰλικρίνεια καὶ εὐγένεια τῆς ψυχῆς, τὴν ὅποιαν ποτὲ σὴν ζωῇ μου δὲν θὰ λησμονήσω.

Ὁ Σαμάρας τὰ πρῶτα τῆς μουσικῆς μαθήματα τὰ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Ἰταλὸν μουσικοδιδάσκαλον Σιαγκαπᾶνο καὶ κατόπιν, σὺν Ὁδείο τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὴν προστασία δὲ τοῦ μαρκησιῦ νιὲ Σαίν — Ἰλαίρ, συνεπλήρωσε τις μελέτες του σὴν Γαλλία, ὅπου, σὺν Ὁδεῖο τῶν Παρισίων, εἶχε γὰρ καθῆγητὴ τὸν Δέο Ντελίμπ. Τὰ πρῶτα μουσικά του ἔργα τὰ ὅποια συνέθεσε, δὲν ἦσαν βέβαια ἀκόμα καρπὸς μιᾶς ὠριμῆς καλλιτεχνικῆς ἰδιοφυΐας, ἔδειχναν ὅμως σὲ πολλὰ σημεῖα οὗ ὁ συνθέτης τῶν θάφτανε μίαν ἡμέρα σὴν διασημότητα.

Σὺν Παρίσι ὁ Σαμάρας συνέθεσε διάφορα ἔργα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ μελόδραμα Μεντζέ, τὸ ὅποιον συντεθὲν τὸ 1883 ἀναβιβάσθηκε πολὺ ἀργότερον σὴν θέατρο, σὴν Ρώμῃ. Μεγάλῃν ἐπιτυχίᾳ σὺν μουσικὸν κόσμον τῆς Ἰταλίας ἔκαμε τὸ περίφημον μελόδραμα Φλόρα Μιράμπιλις, τὸ ὅποιο ἐξετελέσθη σὺν Λυρικὸν Θέατρο τοῦ Μιλάνου τὴν 4ην Μαῖου 1886 καὶ τὸ ὅποιον ἀντιπροσωπεύει χωρὶς ἄλλο τὴν μεγαλειότητα ἐπιτυχία τῆς ζωῆς του.

Σὴν ἐποχῇ ποῦ συνέθεσεν ὁ Σαμάρας τὸ θαυμαστό αὐτὸ μουσικὸν ἔργον, τὸ μελοδραματικὸν θέατρον διέτρεχε γενικῶς μία περίοδος ἀγόνων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προσπαθειῶν τῶν συνθετῶν, εἰς τὸ νὰ μιμηθοῦν τὸν Βάγνερ, ἢ δὲ ἐμφανίσις του εἰς τὸ θέατρον τοῦ Μιλάνου ἐχαιρείσθη ἀπὸ τὸ μουσικὸν κοινὸν καὶ ἀπὸ τὴν κριτικὴν, ὡς καὶ ποῦ ἔφερε μία πνοὴ δροσιάς καὶ νέας ζωῆς σὺν μοραμένῳ λυρικῷ καὶ μελοδραματικῷ θέατρον. Καὶ

πραγματικῶς, τὴν μουσικὴν τῆς Φλόρας Μιράμπιλις ποῦ δὲν ὑποτάσσεται μὲ δουλοπρέπεια σὺν Βεργερικῆς θεωρίας, διακρίνει κάποιον ἀτομικὸν αἰσθητὴν καθὼς καὶ ἡ εἰλικρίνεια καὶ τὸ αὐθόρμητον σὴν ἔμπνευσι, συστατικὰ ποῦ ἐσπᾶνίζαν σὺν ἔργα τῶν συνθετῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Χαρακτηριστικὸν δὲ ἀκόμα σὺν ἔργον αὐτὸ εἶνε τὸ ὅτι ἡ μελωδία, συνδιασμένη μὲ τις ἀπαιτήσεις τῆς πολυφωνίας, διατηρεῖ πάντοτε τὴν κυριαρχία τῆς, καὶ τὸ οὗ ἀποπνέει ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος ἕνα λεπτὸν ἄρωμα ποιήσεως. Ἄξια ν' ἀνοφερθῇ ἐπίσης εἶνε καὶ ἡ λεπτομέρεια οὗ ἡ μουσικὴ τῆς «Φλόρα» δὲν ἀφησε ὀλωδιόλου ἀνεπιμέλειους τὸν Μασκάνη καὶ τὸν Λεονκαβάλλο — ποῦ ἀνεδείχθησαν ὕστερα ἀπὸ τὸ Σαμάρα — ὡς τοῦτον διακρίνεται σὲ μερικὰ σημεῖα τοῦ ἔργου τῶν.

Ὁ Σαμάρας, μετὰ τὴν μεγάλην του ἐπιτυχίαν τῆς Φλόρα Μιράμπιλις, καὶ μετὰ τὴν ἀποτυχία, τῶν μελοδραμάτων Μεντζέ καὶ Λεοννέλλας (ἰδίως τῆς τελευταίας), ἐστράφηκε πρὸς τὴν νεο-ἰταλικὴν ρεαλιστικὴν σχολὴν τοῦ μελοδραματος, τὴν γνωστὴν σὴν Ἰταλία μὲ τὸ ὄνομα «Scuola del verismo» σὴν ὅποιαν ἀνεδείχθησαν καὶ ὁ Μασκάνη μὲ τὴν πασιγγνωστὴν «Καβαλλερία Ρουσιτᾶνα» ὁ Λεονκαβάλλο μὲ τὸς «Παληάτους» καὶ ὁ Πουτσινι, μὲ τὴν «Μποέμ» τὴν «Τόσκα» κλπ. Τὴν σχολὴν αὐτὴν, ὡς εἶνε γνωστὸν, δὲν τὴν ἀπασχολοῦν τόσον ἄλλοι καλλιτεχνικοὶ σκοποὶ, λυρισμοῦ μελωδίας, ὅσον ἡ προσπάθεια νὰ διεξηγηθῇ ἀπ' εὐθείας τὴν ζωὴν, μεταχειριζομένη γὰρ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ζωηροῦς καὶ χτυπητοῦς δραματικοῦς χρωματισμοῦς ποῦ παράγουν ἐντονες καὶ δυνατὲς ἐντυπώσεις.

Ἡ «Μάρτυς» ποῦ παρεστάθη σὴν Ἰταλία τὸ 1894 μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν, καὶ πολλὰ χρόνια ἀργότερα τὸ 1916 καὶ σὺν Ἀθήνας, ὑπῆρξε τὸ χαρακτηριστικώτερον μελόδραμα τοῦ Σαμάρα γραμμὸν ἐπάνω σὺν πνεῦμα τῆς σχολῆς αὐτῆς, τὸ ὅποιο τοῦ ἔδωσε τὸ δικαίωμα νὰ οὐγκαταλεχθῇ μετὰ τῶν διασημοτέρων ἀντιπροσώπων τῆς τελευταίας.

Ἡ μουσικὴ τῆς «Μάρτυρος» — ἔγραφε μετὰ τὴν πρώτην παράστασίν τῆς ἡ κριτικὴ σὴν Ἰταλία — δὲν ταραζοῦν ἀκαιρὰ ἐπιδεικτικὰ τεχνάσματα, ἀλλὰ ῥεῖ φυσικῶς, ἀκολουθώντας ἀκριβέστατα τὴν δρᾶσιν καὶ τις ψυχολογικὰς φάσεις τῶν προσώπων. Ὁ Σαμάρας τρέχει ἀπ' εὐθείας σὺν σκοπὸν του καὶ ἀποδίδει ἕνα πρὸς ἕνα τὰ ἀπὸ τὸν ποιητὴν ἐκφρασθέντα αἰσθητὰ, σὴν ἀναζητήσει του δὲ αὐτὴν ἔξοχα ἐπιτυχίαν.

Ἄλλα μελοδράματα τοῦ Σαμάρα ποῦ ἀνεβιβάσθησαν σὲ διάφορες ἐποχὰς σὺν θέατρα τῆς Ἰταλίας, ἄλλοτε μὲ μεγαλειότητα καὶ ἄλλοτε μὲ μικρότερη ἐπιτυχία, εἶνε ἡ «Φούρια Ντομάτα» ἢ «Μαμζέλ Μπελίλ» καὶ ἡ «Ρέα», ποῦ ὑπῆρξε τὸ τελευταῖον μελόδραμά του ποῦ παρεστάθη σὴν Ἰταλία, τὸ 1916.

χνικώτερο δὲ ἀπὸ δὴ ὅσα εἶχε κάνει.

Ὁ Σαμάρας ἦλθε στὴν Ἑλλάδα τὸ 1911 ὅπου ἐγκατεστάθη ὀριστικῶς στὰς Ἀθήνας τὰς ὁποίας εἶχεν ἐπισκεφθῆ σὲ διάφορες ἐποχὲς γιὰ τὴν ἐκτέλεσι τοῦ ὄρατου θύμου τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων, τὸν ὅποιον εἶχε συνθέσει, καὶ γιὰ τὴν ἀναβίβασι μερικῶν μελοδραμάτων του. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπεδόθη στὴ σύνθεσι τοῦ ἐλαφροτέρου μουσικοῦ εἴδους τῆς ὑπερέτας. Οἱ ὑπερέτες του ὁμῶς ποῦ παρεστάθησαν σὲ διάφορες ἐποχὲς στὰ θέατρα τῶν Ἀθηνῶν (Πόλεμος ἐν πολέμῳ, Ἡ προγκήπισσα τῆς Σαστῶν, Ἡ Κρητικοπούλα), μολονότι εἶνε ἔργα καλὴ γραμμὴ καὶ μελωδικώτατα, δὲν ἔχουν βέβαια, τὸν χαρακτήρα καὶ τὸ πνεῦμα ποῦ θάπρεπε νὰ εἶχε μιὰ ὑπερέτα, πράγμα ποῦ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ συνθέτης τῆς Φλόρα Μιράμπιλις δὲν ἦταν τόσο γεννημένος γιὰ τὸ ἐλαφρὸν αὐτὸ εἶδος τῆς μουσικῆς.

Ὁ Σαμάρας δυστυχῶς δὲν συνέθεσε κανένα ἔργον τὸ ὁποῖον νὰ εἰμποροῦσε νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ἐθνικόν. Βρέθηκε ἀναγκασμένος νὰ ζῆσῃ τὸ περισσότερον μέρος τῆς ζωῆς του ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἢ δὲ μουσικὴ του, ἐκεῖ ποῦ τὴν διακρίνει ἢ εἰλικρινεία, ἢ διαύγεια τῆς μελωδίας καὶ τὸ δραματικὸν αἰσθημα (ιδιότητες αὐτῆς τῆς ἰταλικῆς σχολῆς), θὰ εἰμποροῦσε νὰ χαρακτηρισθῆ μᾶλλον ὡς ἰταλική, καὶ ἐκεῖ ποῦ τὴν διακρίνει μιὰ ἰδιαίτερη χάρις καὶ ἀβρότης (ιδιότητες αὐτῆς τῆς γαλικῆς) ὡς γαλλικὴ. Στὴν Ἰταλία εἶχε καταλάβει δικαίως μιὰ πρωτεύουσα θέσι μεταξὺ τῶν συγχρόνων του μελοδραματοποιῶν ἢ δὲ παγκόσμια ἱστορία τῆς μουσικῆς ἀναφέρει μὲ τιμὴ τὸ ὄνομά του.

Ἑλληνικὴ μουσικὴ δὲν εἰμποροῦσε νὰ εἶχε γράψῃ ὁ Σαμάρας γιὰτὶ ὁ θάνατος τὸν βόηκε πρὶν ἢ προφθάσει, ζῶν στὸν τόπον του νὰ αἰσθανθῆ κατὰ βάθος τὴν Ἑλληνικὴ μελωδία. Μολταῦτα, λίγο πρὶν πεθάνει, εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἀγαπᾷ ἀληθινὰ τὸ δημοικὸ τραγοῦδι καὶ κάθε ἀληθινὸ ἑλληνικὸ ἔργον ἐμπνευσμένον ἀπ' ἐκεῖνο, σ' ἐμένα δὲ ποῦ μιλοῦσα συχνότερα γιὰ τὴν ἀσύγκριτη ὠμορφιὰ τῆς δημῶδους μουσικῆς καὶ γιὰ τὴν πρωτοτυπία της, μοῦ ἐξέφρασε πολλὰς φορὰς τὸν ἐνθουσιασμό του γι' αὐτὴν. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἂν ὁ θάνατος δὲν θὰ τὸν εἶχε πλήξῃ πρόωρα ἀκόμα, θὰ εἶχεν ἴσως εἰσδύσῃ μὲ τὸν καιρὸ βαθειὰ στὸ πνεῦμά της, εἰς τρόπον ὥστε νὰ τοῦ ἦταν δυνατόν νὰ εἶχε χάριση στὴν πατριδα του ἕνα δυνατό καὶ ἐπιβλητικὸ ἐθνικὸν ἔργον.

Ἡ ἔτσι ἢ ἄλλοιῶς ὁμῶς, ὅπως καὶ ἂν ἤθελε κανεὶς κρίνῃ τὸν Σαμάρα, δὲν θὰ εἰμποροῦσε νὰ ἀρνηθῆ ὅτι πάντα, ἀντιπροσωπεύει γιὰ τὴν Ἑλλάδα μιαν ἀληθινὴ μουσικὴ δόξα ποῦ ἐτί-

μησε σὲ μεγάλο βαθμὸ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα στὰ ξένα.

Ἡ μουσικὴ του, ἂν καὶ ἐπηραιομένη καθῶς εἶπα ἀπὸ τὴν ἰταλικὴ καὶ τὴ γαλλικὴ σχολή, παρουσιάζει μολταῦτα συχνὰ ἕνα δικό της χαρακτήρα, σὴ γρομμὴ τῆς μελωδίας καὶ κύριως σὲ μιὰ κάποια περιπάθεια καὶ σεμνότητα στὴν ἐκφρασί γιὰ τὴν ὁποίαν θὰ εἰμποροῦσεν ἴσως νὰ χαρακτηρισθῆ — μόνον γι' αὐτό, — ἑλληνικὴ, ἢ δὲ τέχνη του στὴν ἐνορχήστρωσι καὶ γενικὰ στὴν ὀρχηστρικὴν ἐπεξεργασία, ὑπῆρξε, σὲ πολλὰ ἔργα του μοναδική, καὶ σὲ σημείο ποῦ θὰ τὴν ζήλευαν οἱ διασημότεροι σύγχρονοὶ του συνθέται στὴν Ἰταλία. Εἶχε ὁ Σαμάρας καὶ τὴν τύχην — ἢ ὁποία, βέβαια, ὀφείλεται σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου σὴ μεγάλῃ του ἀξία — ὅτι ὁ μέγα μουσικὸς ἐκδοτικὸς οἶκος Σοιζόνιο στὴν Ἰταλία, σὶδὲ διάστημα ὀλοκλήρου σχεδὸν τοῦ μουσικοῦ του σταδίου, τὸν ὑπεστήριξε μὲ ὅλη του τὴ δύναμι, γιὰ τὴν ἐνθερμὴ δὲ αὐτὴν ὑποστήριξιν εἰμπορέσει νὰ ἰδῆ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἔργα του νὰ ἀναβάζωνται μὲ τὴν μεγαλειερεν λαμπρότητα καὶ εὐσυνειδησία στὰ σπουδαιότερα ἰταλικὰ θέατρα. Ἡ ἐκτέλεσις ἐνὸς νέου μελοδραμάτος του στὴν Ἰταλία ἐχαιρετίζετο συνήθως ἀπὸ τὴν μουσικὴ κριτικὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἐκλεκτότερην μερίδα τῆς κοινῶνίας ὡς ἕνα ἐκτάκτου καὶ ἀσυνήθους σημασίας μουσικὸν γεγονός.

Γεώργιος Δαμπελέτ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

Μετάφραση στὸ Ἰταλικὸ ἀπὸ τὸν TEODORO BRICCOS

ΠΕΜΒΑΣΜΟΣ

VISIONE

Πόσες φορὰς τὰ κύματα
ποῦ ἐπέφταν ἀφρισμένα
Στὸ ἔρημο τ' ἀεροπλάι μου
Τὰ βώτησα γιὰ σένα!

Quante mai volte al rabido
Flutto che il mar scagliava
Sull' erema mia spiaggia,
Per te, io interrogava!

Πόσες φορὰς τὸ δάκρυ μου
Στὴν ἄβυσσο ἔχει στάξει
Καὶ πόσο ἐπαρκαλέσσα
Σ' ἐσὲ νάλθη νὰράξῃ!

Quante mai volte il fervido
Pianto nel van versai
E quanto perchè giungere
Potesse a te invocai!

Τοῦ κόκου! φεύγ' ἢ θάλασσα
Καὶ πίσω της μ' ἀφίνει
Ἄφροντ' καὶ ληρὰ φύγανα
Γιὰ μὴν ἐλεηροσύνη

Ahime! che l' onda involasi
E dietro a se non resta,
Che vana schiuma ed aliga
Per carità funesta!

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΕΤΡΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

Κ' ἐπὶ τὴν ἐλπίδα ἐκδέταξά
Τὸ κύμα καὶ θὰν εἶδα
Ὅτ' εἶν' ἀφρός ἢ ἀγάπη μου
Καὶ φύγανα ἢ ἀλπίδα

E cieco; io rimirandola,
Non scorsi, in sua sembianza
Ch' è l' amor schiuma labile
Ed alga la speranza!

ΔΩΡΗ ΚΟΥΒΑΡΑ

ΕΝΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΑΝΟΜΟΣ

(ΑΠΟ ΤΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΤΡΕΛΛΟΥ)

— Τίποτε δὲν ἦταν, ἴσως εἶμαι καὶ ἄρρωστος. Ἔτσι πάντα ἀπὸ τότε... κάθε βράδυ τὴν ἴδια ὥρα . . . Εἶχε ζωντανέψη στὸ πνεῦμα μου ἢ φοβερὴ ἐκείνη ἡμέρα. Μαζὺ μ' αὐτὴν καὶ ὄλες ἢ προηγούμενες ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πὺν ἦρθα στὴν Ἐπιάνησο τελειόνοιας τίς σπονδές μου στὴν Ἰταλία. Ἦμιον τότε εἰκοσιπέντε χρόνων. Στὸ σπῆτι μου βρήκα τὴ μητέρα μου κ' ἕνα ξένοκοριτσάκι δεκαεσσάρων χρόνων. Τὸ εἶχε συμμαζέψη μικρὸ ἢ μητέρα μου ἀπὸ συμπόνια γιατί εἶχε μείνει ὄρφανὸ χωρὶς κανέναν σὶὸν κόσμο. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡμιοννα καλά, τελειῶς καλά. Μιὰ διαρκῆς ἀδιαφορία πρὸς τὸ πᾶν, μιὰ διαρκῆς ἡρεμία. Φαίνεται πὺς τὸ εἶδος τῆς φιλοσοφίας μου μὲ εἶχε εἴξη σ' ἐκείνη τὴ θέση. Δὲν ἐπίστευα σὲ τίποτε, οὔτε σὶὸν ἑαυτὸ μου οὔτε σὶὰ γύρω μου. Τὸ κάθε αἰσθημα ἦταν γιὰ μένα κ' ἕνα ψέμμα, δὲν ἐπίστευα νὰ ὑπάρχουν φυσικά, ἀλλὰ νὰ δημιουργοῦνται ἀπὸ μᾶς τοὺς ἴδιους ἀνθρώπους ἀπὸ μιὰ παρεξηγημένη ἀνάγκη μας. Δὲν αἰσθανόμιον οὔτε ἀγάπη γιὰ τίποτε, οὔτε μῖσος, οὔτε πόθο, οὔτε κᾶν ἀπλὸ ἐνδιαφέρον. Θυμοῦμαι πὺς κάποια φορὰ, ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, ἔγραφα, ἔτυχε κ' ἔγραφα σὶὸ περιθώριο ἐνὸς βιβλίου: «Αἰσθήματα . . . φαντάσματα γιὰ μένα, βρυσκολάκοι μέσα σὲ ἡσυχο χωριὸ, καὶ σ' ἴσιο δρόμο λάκκοι.» Ἦ μητέρα μου; Μοῦ ἦταν τὸ τυχαῖο ὑποκείμενο. Ἐτυχε καὶ γεννηθῆκα ἀπ' αὐτὴν ὅπως θὰ μπορούσε νὰ γεννηθῶ καὶ ἀπὸ κάποιαν ἄλλη, ἢ καὶ ἀπὸ καυμιὰ. Ὁ περασμένος καιρὸς τῶν μικρῶν μου χρόνων σπάνια ἐρχόταν σὶτὴ θύμησή μου καὶ πάντοτε σᾶν ἕνα ὄνειρο χωρὶς σημασία, σᾶν μιὰ ἐποχὴ διαπλαστικὴ ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἐπρεπε καὶ εἶχα περάση. Ὁ ἑαυτὸς μου μοῦ ἦταν ξένος. Τὸ πᾶν γιὰ μὲ ἦταν περιττὸ καὶ ἄχρηστο. Καὶ ἢ ἴδια μου ἢ φιλοσοφία ἀκόμα. Κι' ἂν δὲν τὰ πετοῦσα σὶτὴν ἀφάνεια ὄλα μὲ τὸ θάνατο, δὲν τὸκανα γιατί δὲν ἄξιζε τὸν κόπο, θᾶδειχτα ἐνδιαφέρον γιὰ μένα καὶ γι' αὐτὸ πὺν δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ ἔχω καὶ πὺν ἄλλοστε δὲν τὸ εἶχα. Εἶχε γίνη σ,τι ἔτυχε. Ἄς ἐξακολουθοῦσε νὰ γίνεται πάλι σὶτι τύχαινε. Αὐτὸ, ἢ ἀδιαφορία μου πρὸς τὸ πᾶν, ἢ πεθαμένη ζωὴ μου, ἔφερε καὶ τὸ θάνατο σὶτὴ μητέρα μου. Εἶχε ἀξιώσεις

ἀπὸ μένα πὺν δὲν μπορούσα νὰ τίς ἐξυπηρετήσω, δὲν ἤξερα, δὲν ἤθελα ἐπιτέλους ἀφοῦ ὄλα κείνα ἦταν ἀπάτες. Ἐλεγε πὺς μ' ἀγαποῦσε. Ἐγὼ δὲν μπορούσα ν' ἀγαπήσω τίποτε σὶὸν κόσμο. Εἶπα, οὔτε καὶ τὴ φιλοσοφία μου. Ἦ μητέρα μου πέθανε τέσσερα χρόνια μετὰ τὴν ἐπιστροφή μου σὶὸ νησί. Καὶ μὲ τὸ θάνατό της δὲν αἰσθάνθηκα τίποτε. Καυμιὰ ἀλλαγὴ δὲν ἔγινε μέσα μου, ἢ σὶτὴ ζωὴ μου.

Ἦμιον τριάντα χρόνων. Ἦ Ἄννοῦλα, τὸ κορίτσι πὺν εἶχε ἢ μητέρα μου σὶὸ σπῆτι, ἦταν δεκαοχτώ. Στὸ διάστημα τῶν τεσσάρων χρόνων ἐρχόταν τακτικὰ πρῶτ καὶ βράδυ σὶὸ δωμάτιό μου καὶ μὲ ρωτοῦσε γιὰ διάφορα ζητήματα, ἐξάνοιγε μαζὺ μου συζήτηση, ὄσο πὺν σιγά-σιγά κατήντησε ἕνα καθημερινὸ μάθημα. Ἐγὼνα δάσκαλός της χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω. Ἐφαινόταν νὰ μ' ἐννοῖ βαθεῖα ἐξ ἀρχῆς. Αὐτὸ ἐννοεῖται μοῦ ἦταν ἀδιάφορο ὅπως ὄλα. Ἦθελε νὰ μάθη καὶ μὲ ρωτοῦσε, τῆς ἀπαντοῦσα σὲ ὄτι ἤξερα καὶ τίποτε περιπλέον. Μειὰ τὸ θάνατο τῆς μητέρας μου ἐξηκολούθησε ἢ ἴδια σιὰ μεταξὺ μας. Περιπλέον ἢ Ἄννοῦλα εἶχε ἀναλάβη καὶ ὄλα τὰ τὸ σπιτιοῦ. Δὲν παρέλειψε οὔτε μιὰ φορὰ νάρθη τίς συνηθισμένες τῆς ὄρες σὶὸ δωμάτιό μου. Εἶχε προχωρήση ἀπὸ κοντὰ μου σὲ ὄλο τὸν ἄγνωστο δρόμο μου. Ἐβλεπα καὶ πίστευα ὄτι μὲ εἶχε φθάση πλέον. Δὲν μὲ ἐνδιέφερε αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ δὲν μὲ δυσαρεστοῦσε, ἀφοροῦσε ἀποκλειστικὰ ἐκείνη καὶ ὄχι ἐμένα. Τῆς μιλοῦσα καθαρὰ πειὰ καὶ γιὰ τίς πλέον ἀπόκρυφες σκέψεις μου, τίς στρεβλές καὶ ἀνεξήγητες καὶ σὲ μένα τὸν ἴδιο. Τῆς ἄνοιξα ὄλοκληρο τὸ πνεῦμα μου, γιατί ψυχὴ δὲν αἰσθανόμιον νὰ ἔχω, καὶ τὴν ἄφησα νὰ ἰδῇ ὄσα ἔβλεπα κ' ἐγὼ, νοητὰ καὶ ἀκατανόητα. Ἐπίστευα χωρὶς νὰ τὸ σκεφθῶ καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνω ὄτι αὐτὸ θὰ ἐξακολουθοῦσε γιὰ πάντα, δηλαδὴ ὄς τὴν ἡμέρα κάποιου θανάτου, δικῶ μου ἢ δικῶ της. Αὐτὸ, ξαναεἶπα, δὲν μ' ἐνδιέφερε, ἀπλῶς τὸς ἔβλεπα κινῶς ἔβλεπα καὶ ὄλα τὰ ἄλλα πᾶγματα γύρω μου.

Ἐκείνο τὸ πρῶτ, τῆς φοβερῆς ἡμέρας, ἦρθε πὺν πειὸ ἐνωρὶς ἀπὸ τὴ συνηθισμένη της ὄρα. Μοῦ φάνηκε πὺς τὸ βῆμα ἦταν πειὸ γρήγορο καὶ πὺς ἔκανε περισσότερες κινήσεις σὶτὰ χέρια της καὶ σὶὸ σῶμα της. Εἶχε σᾶν μιὰ διαρκῆ ταραχὴ. Ἐπὶ τῆς ἡμέρας ἔβλεπα γιὰ κάποιες κέψεις μου τῆς περασμένες νύκτας. Ποτὲ ὄς τώρα δὲν μοῦ μίλησε γιὰ μιὰ πραγμᾶτιον τοῦ σημαίνει τόσο σὶτὴ ζωὴ . . . — Γιὰ ποιά; Γιὰ τὸν ἔρωτα. — Σοῦ μίλησα γιὰ ὄλα μαζὺ τὰ αἰσθήματα. Αὐτὸ

ΙΑΚΩΒΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

είναι ἴσως τὸ πειὸ ψεύτικο ἀπ' ὅλα. Μὲ κύτταξε σταθερὰ στὰ μάτια καὶ εἶπε μὲ δύναμη παρὰ ξενή. — "Ὅχι! Ἀπόρησα, γιατί δὲν τὸ περιμένα αὐτὸ ἐκ μέρους τῆς καὶ τῆς εἶπα. — Περιεργό. Καὶ ὁμῶς ξέρεις πολὺ καλά τὴ σκοπιμότητα καὶ τὴν κατάληξή του. Μήπως διακρίνεις καμμιά σωτηρία, ἢ ἔστω καὶ ἓνα ἀπλὸ καλὸ στὴ διαιώνιση τοῦ εἶδους; Ἐσήκωσε τοὺς ὤμους τῆς. — Δὲν μ' ἐνδιαφέρει ἡ διαιώνιση, ἔστω κι' ἀνόητος ὑπάρχει γι' αὐτήν. Μ' ἐνδιαφέρει ἡ τωρινὴ ζωὴ καὶ ἡ θελήσεις τῆς, ἡ ἀνάγκες τῆς, ἀδιάφορο μὲ ποιά μορφὴ ἐκδηλώνονται καὶ πιά σκοπιμότητα ἔχουν. — Αὐτὸ εἶνε ἡ κοινὴ ὑποταγὴ σὲ κάθε τι τὸ μωρὸ καὶ χυδαῖο. Καὶ δὲν εἶναι σοφὸ νὰ ὑποτάσσεται κανεὶς σ' ἐκεῖνα ποὺ ἔχει τὴ δύναμη νὰ μὴν ὑποταχθῆ. — Καὶ τί θὰ πῆ σοφία; Πῶς εἶναι δυνατὸν ἡ σκέψη ἐπάνω στὴν πραγματικότητα; — Μὴ μιλῆς γι' ἀξία, τίποτε δὲν ἀξίζει στὴ ζωὴ μόνο του καὶ χωρὶς σύγκριση, γι' αὐτὶ πάντα τὸ ἴδιο πράμα καὶ ἀξίζει καὶ δὲν ἀξίζει. Κάθε πράγμα ἀξίζει γιὰ ὅποιον μπορεῖ νὰ τὸ ἔχῃ καὶ δὲν ἀξίζει γιὰ ὅποιον δὲν μπορεῖ. Γιὰ μένα αἰσθημα δὲν ὑπάρχει ἀφοῦ καὶ δὲν δύναμαι νὰ τὸ αἰσθανθῶ. Γιὰ σένα ἴσως ὑπάρχει. Τότε τοῦ ἀνήκεις. Ἐγινε σιωπὴ ποὺ κράτησε πολὺ. Στὸ πρόσωπο τῆς Ἀννούλας ἔβλεπα μιὰ ἀπέραντη θλίψη. Ἐξάρνα εἶπε. — Ναί, γιὰ μένα ὑπάρχει! Γιατί λοιπὸν νὰ μὴν ὑπάρχη καὶ γιὰ σένα; — Καὶ ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει; εἶδα νὰ τρέχουν δάκρυα ἀπ' τὰ μάτια τῆς, ἄφθονα δάκρυα καὶ μὲ μιᾶς χύθηκε ἀπάνω μου κρεμάσθηκε στὸ λαιμὸ μου καὶ σφίχθηκε στὸ στήθος μου μ' ὅλη τῆς τὴ δύναμη. Ἐκαταλάβαινα ἓνα κομπιασμένο παράπονο νὰ φουσκῶνῃ τὸ στήθος τῆς; τὰ μάτια τῆς γεμάτα δάκρυ εἶχαν καρφωθῆ σ' ἃ δικί μου μὲ μιὰν ἀπερ γραπτὴ θέληση, καὶ μοῦ εἶπε ἀργά, μ' ἀπαίτηση, μὲ δικαίωμα ποὺ ἔδειχνε νὰ τὸ νοιώθῃ στὰ βάρη τῆς ψυχῆς τῆς, σ' ὅλη τῆς τὴν ὑπαρξή — Ἐγὼ θέλω νὰ ὑπάρχη! Τ' ἀκοῦς; Νὰ ὑπάρχη καὶ γιὰ σένα! Σὲ γνώρισα σ' ἀκολούθησα σ' ὅλο σου τὸ δρόμο, σ' ἐννοῖσα, περπάτησα στὰ σκοιὰ δια σου. εἶδα νὰ βαδίζῃς ἀμίλητος θλιμένος γιὰ κάποιον. Καὶ ὁμῶς οὔτε σὺ ξέρεις γιὰ ποῦ. "Ὅχι θὰ σὲ σύρω κ' ἐγὼ τώρα μαζί μου, κ' ἐγὼ ξέρω ποῦ θὰ σὲ σύρω. Σ' ἀγάπησα, θέλω νὰ μ' ἀγαπήσῃς καὶ σὺ! Θέλω νὰ μ' ἀγαπήσῃς καὶ θὰ μ' ἀγαπήσῃς!

(Ἔχει συνέχεια)

STECCHETTI

Ω Η ΣΙΩΠΗ ΤΗΣ Ω

ΤΗΣ ΑΦΡΟΑΙΤΗΣ ΔΗΜΟΥ

Ἐκορωοῦσεν ἀναγὰ καθὼς κερνοῦσε
μωροστά μας μὲ τὸ χὰδι τον τὰ γέρι
μιὰ μυρωδιὰ σταχιῶν αὐοῦ μᾶς μεδοῦσε
ἐνῶ ἀνεβαίναμε κωιασμένοι ἀπὸ τὸ χέρι.

Οἱ γρύλλοι ζεωετιῶνται τρομαγμένοι
καὶ τρίζανε τοῦ λόφου τὰ χορτάρια
μὲ τὴ σκιά μας τὴ ζεργαρωμένη
μὲ τῶν ἀργῶν βηματῶν μας τὰ χνάρια.

Ἐταμάτῃσες καὶ ψήλωσες τὸ βλέμμα
ἐκοσμητικὴ καὶ μουσφιζες τὰ χέρια
ἀμίλητη, θουβὴ ζὲς κάωιο ρέμμα
σὲ τράβαρε γηρὰ κοντὰ στὰ στέρια

"Ἄκουσα κείνο αὐοῦ δὲν εἶωες τότε
κι' ἐνιωσα στὴν ψυχὴ μου τὴν ψυχὴ σου
κι' ἀηδινὰ σάγάωσα ἀπὸ τότε
γιὰ τὴ γροκειὰ ἐκείνη κωιωή σου.

Ρίτα Ν. Μπούμη

Η ΙΟΥΔΗΘ ΣΤΗ ΖΑΚΥΘΙΝΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Ὁ ἀρχοντας τοῦ τόπου δὲν ἤξερε τί νὰ κάμῃ πιά. Ὁ ἀντιπαλὸς του μὲ τὰ τεχνάσματά του θὰ τοῦ ἔχανε ἔλο του τὸ στρατό. Γιατί ἀφοῦ ἔβλεπε πῶς δὲν μπορούσε νὰ τὸ νικήσῃ, βάρθηκε νὰ τὸ κατκέρῃ μὲ τρικλοποδιά. Ἐτοὶ διατάζει κι' ἐκλείσαν ἔλα τὰ μπουγάζικα καὶ οἱ στρατιῶτες τοῦ ἀντίπαλου ἔλιωναν ἀπὸ τὴ δίψα.

Ὁ βασιλιάς ἦταν σκεπτικὸς πολὺ, τόσο, ποῦ ἀπὸ τὴν πολλὴ σκέψη ἀρρώστησε. Βλέποντάς τον ἔτοὶ ἡ κόρη του Δούθα ἔτρεξε κοντὰ του.

— Πές μου καλὲ μου πατέρα, τοῦ εἶπε, τί σοῦ συμβαίνει, κι' ἐγὼ θὰ σὲ διορθώσω.

Ἦταν πολὺ ἐξυπνὴ κοπέλλα. Ἐτοὶ ὁ ἀρχοντας πᾶνω στὶς δυσκόλες στιγμὲς τῆς ξεμιστρηύεται τὸν πόνο του. Κάθησε καὶ τῆς εἶπε ὅλα! Ὁ στρατὸς του σὲ δύο - τρεῖς ἡμέρες θὰ χανόταν ὅλος κι' αὐτὸς θ' αὐτοκτονοῦσε ἀπὸ τὸ κακό του. Ἡ Δούθα ὁμῶς δὲν ταράχθηκε πολὺ σὰν ἤσυχασε μάλιστα ὁ πατέρας τῆς.

ΙΑΚΩΒΑΚΕΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΕΤΟΧΡΙΟΥ

— "Εννοία σου πατέρα μου, τοῦ εἶπε, κι' ἐγὼ ἔχω τὴ φροντίδα.

Τὸ ἴδιο βράδυ ἀφοῦ ὁ πατέρας κοιμήθηκε καὶ σ' ἔλο τὸ πᾶ λατί δὲν ἀγρυπνοῦσε οὔτε ἕνα μάτι ἢ Δοῦθα πήγε στὴν κάμαρα καὶ ντύθηκε τὸ χρυσοκέντητό της φόρεμα ποῦ τὸ φύλαγε γιὰ νυφικό, φόρεσε τὰ πολυτιμώτερα στολίδια της καὶ κατέθηκε στὸ βασιλικὸ σταύλου. Πῆγε τὸ κατάστρο ἄλογο, ποῦ οὔτε τὸ χιόνι δὲν τὸ ἔφτανε στὴν ἀσπράδα, μὲ τὴν δόλχευση τὴ χαίτη καὶ τράβηξε ἴσια γιὰ τὸ στρατόπεδο τοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ ἀντίπαλος κίνη τὴν ὄρα γλεντοκοποῦσε ἀκόμη μὲ τοὺς ἀξίωματικούς του. Οἱ φρουροὶ ἔξω μόλις ἀντίκρουσαν ἀπὸ μακρὰ κεῖνο τὸ λευκόχρυσο. οὐνεφο στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας, ἔχλασαν καὶ μπῆκαν μέσα στὴ σκηνή γιὰ νὰ ποῦν τοῦ βασιλιᾶ του, πῶς κάποια νεράϊδα ἐρχόταν κατὰ κεῖ.

Ἡ νεράϊδα ὅμως εἶπε τὸνομά της καὶ πρόθεσε πῶς κάτι πολὺ σοβαρὸ, εἶχε νὰ πῆ τοῦ ἀρχοντά της.

Τσακίστηνε κείνος νὰ βγῆ γιὰτὶ ἡ ὀμορφιά της ἦταν ξακουσμένη τὴν ξεπέζεψε καὶ τὴν ἔμταξε στὴ σκηνή του.

Ἡ Δοῦθα ὅμως τοῦ εἶπε πῶς δὲν θὰ καθόταν, ἂν δὲν διατάζε τοὺς ἀξίωματικούς, ν' ἀποσυρθοῦν καὶ τοὺς φρουροὺς, νὰ μὴ τὴ σταματήσουν ἔπιστα ποῦ θάβρευε. Ὁ βασιλιάς ὄλος χαρὰ ἔχτελοῦσε τίς ἐπιθυμίες της καὶ τῆς τραγουδοῦσε παθητικά: «Μετὰ χάρας σου Δοῦθα μου κι' ὅτι μοῦ πῆς θὰ κίμω. Θὰ κάθωμαι νὰ σοῦ μετρῶ κλωνὶ κλωνὶ τὸν ἄμμο.

Ἔτσι κάτσανε οἱ δύο τους στὴ σκηνή καὶ τῶριζαν στὸ γλέντι. Ὁ Βασιλιάς εἶχε τὰ διαλεχτότερα φαγιὰ καὶ τὰ πιὸ σπάνια κρασιά. Τοῦδειχνε πῶς τὸν ἀγαποῦσε καὶ τοῦ ὁμιλοῦσε πῶς γι' αὐτὸ ἦρθε νὰ τὸν συντραπέψῃ ἐν κβ ἄλλ. Περνοῦσαν οἱ ὡς, γελαστά. Ὁ βασιλιάς ἔπινε, ὄλοῦσε περισσότερο, ἀμέριμνος.

Σὲ μιὰ στιγμή ἡ Δοῦθα βγάζει, ἀπὸ τὴ χρυσοκέντητη τὴ ζώνη, ἕνα μαχαίρι καὶ τοῦ κόβει τὸ κεφάλι, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, ἀπάνω στὸ μεθῆν το. Ἰστία τὸ βάνει σ' ἕνα σκικὶ καὶ τράβηξε. Οἱ φρουροὶ, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγή, τὴν ἄρῃσαν νὰ περάσῃ. Ἔτσι ἔφυγε ἀνετόχλητη καὶ γλύτωσε τὴ χώρα της ἀπὸ τὴν καταστροφή. Ἄνοιξαν τὴν ἄλλη μέρα τὰ μπουγάζια, ἀφοῦ ὁ ἀντίπαλος εἶχε νικηθῆ. Ἡ Δοῦθα ὕστερ' ἀπ' αὐτὸ ἀνεκλήρητρε βασίλισσα ἀπὸ τὸ λαὸ της. (1)

Διον. Μπονῆκος

(1) Ἡ ἱστορία τῆς Ἰουδίθ εἶναι γνωστὴ, ποῦ σκοτώσε τὸ στρατηγὸ τῶν Ἀσυρίων Ὀλοφέρνη. Ὁ λαὸς τὴν παραθέτομε. Εἶναι περίεργο πῶς συναντιέται στὴ Ζακυθινὴ λαογραφία, ἐνῶ δὲ βρίσκεται ἄλλοῦ. Ἀπ' ὅτι ξέρομε, οὔτε στὴν Ἑλληνική, οὔτε σὲ ξένες λαογραφίες. Οἱ παραλλαγές, ποῦ εἶναι πολλές καὶ περίεργες, φανερώνουν τὴν φαντασίαν τοῦ Ζακυθινοῦ λαοῦ,

ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

Στὸ περίφημο Ἀρχεῖο τοῦ Κυβερνήτου, ποῦ δώρισε στὴν Κέρκυρα ἡ οἰκογένειν Κιποδίστρια καὶ ποῦ τὴν ἐκδοῖ ἀνέλαβε ὁ εὐγενὴς καὶ τρανὸς Ἑπτανήσιος ἱστοριοδίφης Σπύρος Θεοτόκης βρέθηκε φακέλλος ἐγγράφων τοῦ συμπολίτου μας Δ. Κορηλίου, Διοικητοῦ Σπάρτης, καθὼς καὶ σπέρδια ἄλλα ποῦ ἀφοροῦν καὶ τὴ Ζίκυθο.

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὰ πολυτίμα αὐτὰ ἐγγράφα μᾶς στάθρηκαν εὐγενικά γιὰ τὴν Ἰόνιον Ἀνθολογία.

Ἐν Μαραθωνησίῳ τῇ 4 Μαρτίου 1831

Ἐφοχώτατε

Τώρα ἐσχάτως ἔλαβα τὸ ἐσώκλειστο καὶ ἀντίγραφον ἀπὸ Τζήμοβαν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀληθοφωρεῖται ἡ Ἐμετέρα Ἐφοχώτης τὰς ἐνεργείας καὶ τοὺς σκοποὺς τῶν κακῶν Μυρομυχάλων ὡς καὶ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν φυλακὴν ἐνεργοῦσι διασσεῖρουσι ὅτι δύναται νὰ ταραξῆ καὶ ἐμῆσι τὰ εὐατάτητα τοῦ ἀδίου λαοῦ σιτατεύματα.

Καθὼν εἶναι ἐφοχώτατε, συγχωρήσατε τόλμην αρωερχομένην μόνον ἀπὸ ζήλον, νὰ αωριοιθεῶσι εἰς τὴν φυλακὴν στενὰ ὥστε νὰ μὴ εἰμωροῦσι νὰ ἔχωσι μὲ κανένα καμμίαν κοινωμίαν.

Διεδόθη γῆμν ὅτι ὁ Γεωργ. Ν. Μυρομυχάλης ἐδραωέτευσεν ἐκ τῆς φυλακῆς. Ὁ Ἰωαν. Κοτζῆς Μυρομυχάλης ἐτοιμάζεται νὰ δραωετεύσῃ.

Ὁ Γενναῖος Κύριος Μοίραρχος γράφει σήμερον ἐκτεταμένως τὰ κατὰ δάλασαν αρακτέα του, καὶ τὰ ὁσοῖα συμφώνως μὲ τὸ Διοικητήριον ἔλαβε μέτρα αωρὸς τὸν ἀνήκοντα Κλάδον.

Ἐφοχώτατε ὄρη ἡ Λωάρτη, εἰς τὴν ὁσοῖαν τορμῶ εἰσεῖν ἐωροσήλωσε ὄλος ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος τὰ βλήματά του, ἐρησυχάζει αωρὸς τὸ αωρόν, ἐωειδῆ ἐνόησεν ὁσοῖα ἀαοφασιστικά μέτρα εἰμωροεῖ νὰ διατάξῃ ἡ Ἐν Κυβέρνησι καὶ ἔχει κορυφὴν χαρὰν διότι δὲ τιμωρονδῶσι οἱ τύρανοι τῆς. Εἶναι ἀναγκαῖον καὶ γίαν συμφέρον καὶ δι' αὐτὴν καὶ δι' ὄλον τὸ Κράτος διὰ νὰ ἀωοσβεσθῆ τὸ κακὸν ὁαον ἦρχισε καὶ ὁσον συντομώτερα τόσο καλῆτερα ἢ ἀναβολῆ δύναται νὰ ἐκτείνῃ εἰς αωλλὰ μέρη τὸ μίαισμα τοῦτο τῆς ἀναρχίας.

Εἰς τὴν βαθύνοϊαν τῆς Ὑ. Ε. μένει ν' ἀαοφασίσῃ ὅτι ἐγκοίνεσε

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

Προσσημιοῦμαι μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

Ταπεινὸς δοῦλος σας

Δ. Κορηλίου

Πνευματική Ζωή

ΔΙΑΦΟΡΑ

— Η Τηρίς από την εμφάνιση στη σκηνή του Διον. Ταβουλάρη γιορτάστηκε στην Αθήνα από τους συναδέλφους του και τους θεατρικούς συγγραφείς.

— Πέθανε στην Κέρκυρα ο Γρηγόριος Μάγος πρώην προσευτής, πού ως γνωστόν τούς άφησε τού περίφημο κ' άνεκτίμητο Σινοάπλωνικό μουσειο του.

— Στην Κέρκυρα στην Εθνική Γιορτή μπρός στο σπίτι του Σολωμοδξφώνησε λόγo εμπνευσμένο ο νομάρχης της Αθανασιαδής. Αλήθεια, υπάρχει στη Ζήκυνθο τo σπίτι πού γεννήθηκε ο Ποιητής. Έρμο, έρείπιο, σταυλος καταγτιμένο. — Η Κυβέρνηση κ' οι Έλληνες διανοούμενοι δε ενδιαφερούν γιατί κατάντημα αυτό πού είναι γρόπη για την Ελλάδα.

— Ο Δήμος Ζικυνθίων πολύ έπαινετά οργάνωσε σεμνό μνημόσυνο του Δε-Βιάζη στον Άη-Μάρκο. = Αλήθεια, η περίφημη βιβλιοθήκη του θά εξακολοθήσει για πολύ νακαταστρέφεται οριμένη όπως είναι φέρδη μίγδην στα κασόνια;

— Η Έλλάς της τελευταίας Ψδείας είναι τo θέμα πού πραγματεύτηκε λαμπρά στη λέσχη Ίλιουτητών Ζικύνθου, ο κ. Νικ. Μουσαούτης, διπλωματούχος των Οικονομικών Έπιστημών του Πανεπιστημίου των Παρισίων.

— Η περίφημη δίκη Κιτροφύλα — Ρένση στο έφρτσιο Πατρών διήγειρα εκεί ζωηρό ενδιαφέρο, αντίθετα μ' εδδ πού μονάχα γίνηκε άνάρπαστο τόφυλλάδιο του Μουσαούρη « Σμίκρυσίς τοδ Σολωμοδ. »

— Στις γιορτές του Άστιγγα στο Μεσολόγγι αντιπροσωπεύθηκε και η Ίδύο ος Άνθολογία. Έξεδράμην γι' αυτές στη θρυλική πόλη μερικοί Ζικύνθιοι μετξδ των οποίων ο κύμης Σπύρος Ρώμης και ο κ. και κ|α Μινώτου.

Έκδόσεις

Giudoro Briccos, Le torture della Sfinge Raccolta di Poesie. Vecchi, Trani 1927

Το νέο βιβλίο του κ. T. Briccos, Έλληνα καθώς μαθαίνουμε από τον πρόλογο του κ. Rufacle Cotugno, ανήκει στη σειρά εκείνη των λογοτεχνικών δημιουργημάτων, πού τά έχει εμπνεύσει ο θαυμασμός πρòς τον άρχαιο κλασσικό κόσμο και μάλιστα τον Έλληνικό. Αποτελείται από δύο μέρη (α' σελ. 11 - 36 και β' σ. 37 - 5) ακολουθούν δε μεταφράσεις από τ' άρχαία Έλληνικά του Άνακρέοντα και της Σαπφώς (57 - 74) κ' από τά νέα Έλληνικά του Βαλαωρίτη και του Λουκά Βίλλου (σ. 75—80) Στο τέλος δημοσιεύεται μετάφραση του ποιήματος του κ. Briccos « Epiro » από τον Άναστάσιο Σκιαδαρέση.

Καθώς ο ίδιος ο ποιητής λέει στον έμμετρο πρόλόγο του (Preludio) τά ποιήματα της συλλογής αυτής δέν τά έχει εμπνεύσει η χάση μιας ζωής ήδονικής ούτε ξένες επιδόσεις κινούντην ψυχή και τη φαντασία του. Οι άωρικές κολώνες και η άρχαία λιτή άμορφία είναι τo αντίκειμένο των τραγουδιών του. Σ' αυτά μόνο η κουρασμένη ψυχή βρίσκει τo ξεκούρασμα. Η σημερινή ζωή δέν είναι έκανή να μάς ξεκουράση. Άς ξανάρτη πίσω ο άρχαίος Πάν, για να δώση κινούργια ζωή στον κόσμο.

Torna mistico Pane, eterno Iddio della vita, torna ed auviva il mondo ne la tua possa arcana.

Άπό την έλληνική μα άσψη σημαντικότερη είναι η « Έλληνική τριωδία », τρία τραγούδια δηλαδή άρισωμένα στην Ήπειρο, τη Μακεδονία και την Πόλη. Αιτά, ποιητικώς, άωρικά, συνενώνουν μέσα του; τo άρχαιο μεγαλείο και τη νεότερη παλληκαριά. Μάχι στo όνομα του Δία και της Σαπφώ, του Δημοσθένη και του Φιλίππου αντίκρύζει τo όνομα του Τζαβέλλα και του Μάκου Μπότσαρη — πρώμα πού δείχνει πώ ο ποιητής; δε περιωρίστηκε, άτω; συχνά συμβαίνει, μόνο στην άρχαία Ελλάδα, περρώνοντας; τη Ρωμιοσύνη.

Με άρκετή τέχνη περιγράφεται η ελληνική φύση. Στα τραγούδια όλα της συλλογής; δε λείπει η έξάνθηση. Και είναι; η τέχνη του κ. Briccos έξαιρετικά περιγραφική, χωρίς μεγαλύτερο βάθος, χωρίς πολυσύνθετη ψυχικότητα. Άπλη και λιτή, πνυσισπός; της; δέν είναι να κινή βαθύτερα την ανθρώπινη ψυχή, μά να περιγράρη; άλλά και να φέρη; μπροστά στα μάτια εικόνες, πού του; δίνει μεγάλη χάρη η έλαφρότητα και η ρυθμικότητα του στίχου.

Οι μεταφράσεις; ειαι άρκετά πετυχημένες. Τις χαρακτηρίζει περρισσο εο έλευθερία στην έφραση, καρή πιστή άπόδοση του κειμένου. Πνυ και πού άπαντά; καεί; και καρμιά; πολύ; τολμηρή έκδοχή του ελληνικού κειμένου σε τ' όπο, πνυ να θαρρή; πώ; πρακείται για σφάλμα έρμηνευτικό. π. γ. ο στίχος; της; Σαπφώς;

Έγω δέ μένα; καθεύδω, άποδίδεται;

Io sol deserta vige ilo

A. A. Z.

Σημ. 1. Α.

Για τη συλλογή αυτή του συνεργάτη μας κ. Briccos έπαινετικά έγραψε ο Ιταλικός τύπος και ενθουσιάζεται εκφράστηκαν οι κλυτεροι ποιητές και κριτικοί της Ιταλίας.

— Κόστα Πασαγιάνη. Η Προσευχή του Παϊδίου (έκδοτική εταιρία. Αθήνα 1928). Ο γνωστός λόγιος κ. Πισχινης; μας; έθωσεν ένα βιβλίο με προσευχές γραμμένες σε άωραία δημοτική γλώσσα. Το έργο του έχει σκοπόν εκπαιδευτικό, αλλά στον ίδιο και, όν είναι και λογοτέχνημα άξιο να διακιστή; από όσους; αγαπούν τά; έλευκτά βιβλία.

Η θρησκευτική πνοή; πού πλημμυρίζει τo βιβλίο; μας; δίνει; μια; βαθειά; κλλιτεχνική; συγκίνηση. Είναι; κάτι; πού; έλειπε; τελεία; από; τη; φιλολογία; μας; και; ο; κ. Πισχινης; πού; είναι; ένας; από; τους; κλλιτερου; λογους; άφους; μας; και; κατέχει; τη; ζωντανή; γλώσσα; του; λαού; όσον; όλιγοι;. έθωσεν; στίς; ποιητικές; προσευχές; του; ειλκρινεια; και; χάρη;. και; για; τούτο; συστάνομε; τo; έργο; αυτό; σε; όσους; αγαπούν; τά; έλευκτά; βιβλία;. Στο; τέλος; έχει; μίαν; άνθολογίαν; από; τά; άωριότερα; θρησκευτικά; ποιήματα; της; φιλολογίας; μας;. Μ. Σιν.

Περιοδικά

— Την αγαπητή «Κοινωνική» για τις κρίσεις της στο ποίημα του Καβίση, παρατηρούμε έθρογτικό άρθρο της Ν. Έστίας για τον Άλεξανδρινό Ποιητή. Στην έδση Ν. Έστίας (15 Μαΐου) άρθ. ο του Κ. Κρισφίλλα «Έγνα και έκδόσεις του Α. Βλάδου. Άφ' όλης; της; έλευσης; πώς; έξον; από; τη; στο; δαία; έφασία; του; Παϊδίου; και; της; ελευθέρου; πνυ; έλευσης; της; Κάλθο; ούτε; εκείνη; η; πολύτιμη; του; Δε; Βιάζη; στο; Περιοδικό; Άκρίτα; και; έδωδ; άξια; κερφή; κηποτά;. Έσο; για; τα; χειρόγραφα; του; ποιητή; έχουμε; πάλι; πει; πώς; ο; κάτοχος; τους; σεβαστός; φίλος; και; διάσημος; Φασολι-

στής Κ. Α. Τραβέρσι τὰ ἔχει δωρήσει πρὸ πολλοῦ στὴ Λαμπρόνικα τοῦ Διδόργου. Μερικὰ ἀπ' αὐτὰ ἔπωξ· τὸ εἰδύλλιο τοῦ Κάλβου στὴ Φλωρεντία, ἔχει δημοσιεῖται σὲ φυλλάδιόν του «Notizie e documenti sopra A. Kalbo». — Ὅσο γιὰ τὸ χειρόγραφο τῆς ἰταλικῆς τραγωδίας ἀπόσπασμα καὶ σχετικὰ ἔχει δημοσιεῖται ὁ Γκουίντο Ματσόνι στὸν τόμο: Studi dedicati a Francesco Torraca σελ. 389 κ.τ.λ.

— Περὶοδικὸ Δελτίο Βιβλιοθήκης Χανίων: Ἐνα εὖγε στὰ Χανιά πού βγάζει τὸ λαμπρὸ αὐτὸ περιοδικὸ. Ἐχωριστὰ ἐνδιαφέρον τὸ τεύχος Ἰαννουίου. Περιέχει μιὰ σοφὰ μελέτη τοῦ Ν. Β. Τωμαδάκι πάνω στὸ Χριστόδουλλο τῶν Κομνηγῶν, ἀξιοσημείωτη βιβλιογραφία περὶ Κρήτης, ἀναμνήσεις τοῦ Γαριβάλδου Ἰσακίου τῆς Μαρ. Μινώτου κ.τ.λ.

— Ἑπτανησιακὴ Ἠχώ: τοῦ ἀικτεκτόνητου δημοσιογράφου καὶ φιλογράμμου Ἄνδρ. Ζήντου, διέκρινε τις ἐλλπίδες πού θαδίσασμεθλοὶ στὴν ἰκανότητα τοῦ Διευθυντοῦ τῆς. Ἡ Ζήκωνος ἔτσι ἀπόκτησε μιὰ ἐφημερίδα σοφῆ καὶ ἀξιόλογη.

— Ἐφημερίδες τῶν Κεφαλληνίων. Σταθμὸς στὴν ἱστορία τῆς Ἑπτανησιακῆς δημοσιογραφίας σημαίνει τὸ λαμπρὸ αὐτὸ φύλλο πού φέρνει τὸ σπουδὸν τίτλο ἐφημερίδας ἀντίθετα μὲ τὴν ἀξιόλογο ὄλη καὶ διαλεκτὴ συνεργασία του πού θὰ ἴσχυε τὸ κάθε πρῶτο ἰδίου.

— Ἡ Ἠχώ τῆς Κεφαλληνίας. Ἐίνα ὁ τίτλος τοῦ ὄρκιου τετραδικῶ πού βγάζουν οἱ δημοῖνοι Κερυλλήνες στὴ Νέκ Ἰόρκη. Περιέχει ἱστορικὰ σημεῖωματα γιὰ τὴν Βίβλη, Σάμη κτλ.

— Πάρθενοι. Στὸ τεύχος Μιτου μιὰ ἀνέκδοτη ἐπιστολὴ τοῦ Στεφάνου Μερτζώκη σὲ Νίκο Βίη. — Αἰκίονοι τοῦ Μακρή ἀπὸ τὸ «Βρωνικὸ κῆλο» τοῦ Δ. Κρηπούργου κτλ.

— Τῆς Εἰκονογραφικῆς τῆς Ἑλλάδος λάβει τὸ μόνο φύλλο πού βγήκε τοῦ Ἀπριλίου μ' ὄρκιότητες εἰκόνες καὶ συνεργασία.

— Στὴν Ἀλεξανδρινὴ Τέχνη. τῆς Κε Ρίχας Σαγκοπούλου (τεύχος Πατου) κριτικὴ τοῦ Γ. Σαχαγιάνη γιὰ προηγουμένο ποίημα τοῦ Καδάφη κτλ.

— Ἀξιόλογη ἐπίσημη ὄλη ἔχον τὰ λογοτεχνικὰ περιοδικὰ «Νέοι Ρυθμοὶ» Ἑλληνικὰ Γράμματα (Δάμας), Νεοελληνικὰ Γράμματα (Ἠρακλείου) Ἀναγέννηση (τεύχος Ἀπριλίου Τὸ πατριωτικὸ ἰδανικὸ τοῦ Βλαχωρίτη) ἀπὸ τὸν κ. Παράσο, «Πολιτικοὶ στοχασμοὶ» ἀπὸ τὸν Στρατῆ Σομερτῆ κτλ., «Ἑλληνίς» Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις τῆς Ἑθνεγίας Ζωγράφου, «Ἄγιος Σπυρίδων» Κε. Κούρας.

— Στὸ Livre τοῦ κρηνοῦ Ἑλληνοστῆ καθ. Φουσσέλ, σὲ τεύχος Ἀπριλίου—Μαίου, ὄλη τῶσαν ἐνδιαφέροντα πού δὲν ἀφήνει κανεὶς γραμμὴ. — Ἀνάμεσα στὶς ἄλλες κριτικὲς ἐννοεῖται κρίνει τὴ μελέτη τοῦ κ. Α. Ἀνδρεάδη γιὰ τὸ «σύγχρονον Ἑλληνικὸ θέατρο», τὸ Φωσκολιανὸ Λεύκωμα Ζακκὺθου, τὸ Νικηφόρο Φωκᾶ τοῦ Καζαντζάκη τὸ Μοιρολόγι τῆς Ἰσορφῆς τοῦ Γ. Δροσίνη. — Κρίνοντας τὴν ἔκδοσιν τῶν Ἰάφων τοῦ Ἐλευθερουδάκη μὲ τὴ μελέτη τοῦ Σπύρου Μινώτου «Ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ τοῦ Φωσκόλου» ἀμφιβάλλει ἀν' ὁ Φωσκόλος ἦταν τόσο Ἑλληνας ὅσα ὁ Μωραῖος. στηριζόμενος σὲ γνωστὸ τὸς ὁ ποιητῆς δὲν ἔγραψε ἑλληνικά. — Ὅσο γιὰ μᾶς τὸν παραδεχόμενα «Ἑλληνα καὶ μάλιστα Ζακκὺθινὸ».

— Ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέροντα εἶναι ἡ Νέα Ἐπιθεώρησις πού κατέλαβε πρῶτη θέση στὰ Ἑλληνικὰ περιοδικὰ.

— Σπουδατικὰ ἀπὸ ἀποψη βιβλιογραφικὴ κριτικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ εἶναι τὰ περικλυτὰ Libri del giorno τοῦ Μιλάνου, Studi senesi τῆς Σιένας καὶ Europa Orientale τῆς Ρώμης.

— Μουσικὰ χρονικά εἶναι ἡ νέα κριτικὴ ἐπιθεώρησις τοῦ κ. Λημελιέτ. πού ἐξουσιετῆ γενικὴ ἐπιδοκιμασία καὶ πού μ' ὄλο πού εἰδικότερα ἐνδιαφέρει τοὺς ἀσχολουμένους· στὴ μουσικὴ, ἐνδιαφέρει ἴσοι καὶ κάθε δικνωόμενον. — Τὰ συστήνωμε θε:μα.

— Ἐρευνα (Ἀλεξανδρείας). — Τὰ τελευταία τεύχη τοῦ πρωτότου καὶ τῶσαν ὄρκιου τοῦτον περιοδικῶ: Ὁ Γοργόθαξ τοῦ Κε. Κε. Κρηπούργου, τὸ Κ. Κρηπούργου, Κοινωνικὴ Ἰστορία τοῦ Κρητοῦ Χαριτόπου, Ὁ κινηματογράφος καὶ ἡ παιδικὴ ἡλικία τοῦ Ἑρμ. Λημελιέτ. Μετὰ πολλὰ ἐνδιαφέροντα ἐνθροπισμὸς τοῦ Ἀχιλ. Ἀμιλιέτ. (Τὸ κάθε τεύχος ἴσχυε σ' ὄλη τὰ βιβλιοπωλεῖα).

— Τὸ Σονέττο στὴ Νεοελληνικὴ ποίηση. Ἀξιόλογη μελέτη τοῦ Διον. Ζακκὺθου διὰ τὸ σονέττο, πού δείχνει τὴν ἐμβρυότητα τοῦ συγγραφέα σὲ ζήτημα πού πραγματοποιεῖται.

— «Ὅσοι ζήσουν». Θεσσαλικὰ διηγήματα τοῦ κ. Γεωργίου Βαλιαδώρου μὲ πρόλογο τοῦ Παύλου Νιεβάνου.

— Σκίτσα Καλλονῆς. Ἀναδρομικὴ ἱστορικὴ καὶ κριτικὴ μελέτη τῆς Μιτυλήνης ἀπὸ τὸν κ. Καλλοναῖο

— Θεόφιλος Καίρης. Πολύτιμη ἱστορικὴ καὶ φιλοσοφικὴ μελέτη γραμμένη ἀπὸ τὸ διακεκριμένο ἱστορικὸ Δημ. Πασχάλη γιὰ τὸν Καίρη, ὄρκια ὑπωμενη καὶ μὲ ἀνέκδοτες εἰκόνες.

— Οἱ δέκα λόγοι τοῦ Διγενεοῦς Ἀκρίτου. Κατὰ τὴν περὶ τὴν διασκευὴν τῆς Ἀνδρου, μὲ πινομοιοτύπον χειρογράφου ἀπὸ τὸν πάρα πάνω σοφὸ ἱστορικὸ.

— Ἡ τέχνη σὰν κοινωνικὸ φαινόμενον, μιὰ ἐποψη τοῦ Λάμπη Βολαϊάκη γιὰ τὴν τέχνη.

— Ἡ χορεύτρια Κοντεσσίνα Φιλιτσιτά. καὶ ἄλλα διηγήματα, τοῦ γνωστοῦ συγγραφέα Θράσου Καστανάκη. — Τυπώθηκαν σὲ Παρίσι καὶ πωλοῦνται σὲ Κολλάρου δρ. 25. Γιὰ τὸ θαυμάσιον αὐτὸ βιβλίον θὰ γράψουμε σὲ ἄλλο φύλλο.

— Στοχασμοὶ γιὰ τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι καὶ ἄλλοι στοχασμοὶ τοῦ Ἀληθροῦ. Καὶ γιὰ τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ εὐσηνήδειου κριτικοῦ θὰ γράψουμε σὲ ἄλλο φύλλο.

— Ugo Foscolo ei suoi compatrioti greci: τοῦ μεγάλου Ἑλληνοστῆ giacomista surra. — Ὁ συγγραφεὺς ἐξετάζει τὸ σύνδεσμον τοῦ ποιητῆ μὲ τοὺς συμπολίτες, τοῦ Ἑλληνες, πού παντοῦ τὸν τριγύριζαν, σὲ Βενετία, σὲ Brescia, σὲ Παρίσι, Μιλάνο, Φλωρεντία—ἐπονθήσοι τὸν συνώδευτὴ φήμη. Ἰδιαίτερα ἐρευνᾷ τις σχέσεις του μὲ τὸν Πιέρρι, πού θεωρεῖ μετριώτατον, Νεράντζι, Κούρτσουλα, Στέφανο Βουλιζο, Κάλβο καὶ Καποδίστρια. — Τιν σχέσεις του μὲ τὸν τελευταῖον θεωρεῖ ἐθνικώτατες καὶ ἀποδίδει τὴν ἐπιλοκίμη. καὶ Καποδίστρια σὲ Δονδῖον σὲ Φωσκόλον πὲ πρόθεσιν του γὰ τοῦ ζητήσει τὴν συνεργασία του σὲ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος ἡ σὲ τὴν χρησιμοποίησιν του σὲ ἑξωτερικόν.

— Inno alla libertà: μετὰφραση τοῦ ἐθνικοῦ μας ὕμνου ἀπὸ τὸν πάρα πάνω τρανὸ Ἑλληνοστῆ μὲ πρόλογον τοῦ ἴδιου. Ἀπ' ὄλους τοὺς φίλους τοῦ Ἑλληνες, μᾶς λείπει μόνον ἓνας ἦταν ἀληθινὰ ἀντιξίος του ψυχικῶς καὶ πνευματικῶς ὁ Δ. Σολωμὸς

— Il dialletto disilli: μελέτη τοῦ πάρα πάνω συγγραφέα πάνω σὲ τὴν διάλεκτον τοῦ Σίλλι, χωριοῦ τοῦ Ἰόνιου.

ΙΑΚΩΒ ΠΡΕΡΟΪΜΑΤΑ. — Στὸ ἄρθρον Σπύρος Σαμάρας ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΒΑΣΕΩΝ Ὁ Σπύρος Σαμάρας γεννήθηκε σὲ τὴν ΜΟΥΣΕΙΟΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ 10ην Νοεμβρίου 1863 καὶ ἀπέθανε σὲ Ἀθήνας τὴν 25 Μαρτίου 1917.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ